ՀԻՄՆԱԴԻՐ՝
ՄԻՍԱՔ ԵՒ ՍԱՐԳԻՍ ԳՕԶՈՒՆԵԱՆ
ԱՐՏՕՆԱՏԵՐ՝ ՄԵԼԻՔ ԳՕԶՈՒՆԵԱՆ
Հասցէ՝ Խաթաճպուղ, Անգարա Ճաւտէսի, թիւ 36
SAHİBİ
Melik Koçunyan

JAMANAK
ԺԱՄԱՆԱԿ
ԺՕՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 29 ԱՊՐԻԼ 1937 28ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 11208
ԳԻՆ 4 ՂՐՇ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԵԾ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ
ՄԵԾ ՑՈՅՑԵՐ Ի ՊԱՏԻՒ ԲԱՐԵԿԱՄ ԻՐԱԳԻ
ՀԻՒՐ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ԱՑՑԵԼԵՑ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԵԾ ԺՈՂՈՎԸ!

ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ ՄԸ ՏՈՒԱԻ ԵՐԷԿ
ԵՒ ՏՕՔԹ. ՐԻՒՇՏԻՒ ԱՐԱՍ ՃԱՌ ՄԸ ԽՕՍԵՑԱԻ

ԱՐԵՒԵԼ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԷԿ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ ՎԵՐՋ ԳՏԱՆ

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ԻՍՄԷԹ ԻՆԷՕՆԻԻ ԽԻՍՏ ԿԱՐԵՒՈՐ ՃԱՌԸ

ԱՆԿԱՐԱ, 28.—Բարեկամ Իրաքի արտաքին գործոց նախարար Նաճի Աթիլ այսօր Իրագի դեսպան Նիհատ Սերիմ ընկերակցութեամբ Ազգ. Մեծ ժողովը այցելեց և Աթաթիւրքին յարգանքն հետեւեցաւ երեսփոխանական վիճաբանութեան։

Այդ պահուն վիճաբանութիւնը տեղի կ'ունենար որսորդութեան մասին ներկայացուած օրինագծին վրայ։

Ժողովին օրակարգին վրայ Թուրքիոյ, Անգլիոյ և Իրագի միջեւ 1936 Յունիս 5ին կնքուած բարեդրացութեան և ահմանագլուխին վերաբերող դաշնագրի մասին օրինագիծ մը նշանակուած էր։ Այս առթիւ արտաքին գործավարը հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ։

«Այս Դաշնագիրը կնքուած է 1926ին Թուրքիոյ, Անգլիոյ և Իրաքի միջեւ, տասը տարուան համար։ Այսօր կը խնդրեմ բարձր ժողովէն, որ պզտիկ փոփոխութիւններով ընդունի երկարաձգումը այդ Դաշնագրին։ Այս մասին բանակցութիւններ եղած են Պաղտատի մէջ և յանուցագրեր փոխանակուած։

Այսօր Իրաքի արտաքին գործոց նախարարը մեզի հիւր կը գտնուի, ինչ որ երկու երկրացի ազգերու բարեկամութեան կապերը ամրապնդող նոր ցոյց մըն է։ Ուստի, պիտի խնդրեմ որ ծանուցագրերու այդ փոխանակութիւնը ըլլայ հոս, փոխանակ Պաղտատ ըլլալու։

Ժողովը երկարատեւ ծափերու մէջ ընդունեց արտաքին գործավարին այս յայտարարութիւնը և հաւանութիւն յայտնեց խնդրոյ առարկայ օրինագծին։

Իրագի արտաքին գործոց նախարարը ցուցահանդէս այցելեց

ԱՆԿԱՐԱ 28.—Իրաքի արտաքին գործոց նախարար վեհ. Նաճի Աթիլ, այսօր ժամը 16ին, արտաքին գործավար Բիւշրի Արասի և Իրաքի դեսպան Նաճի Շէվքէթի ընկերակցութեամբ այցելեց ցուցահանդէսին և դիմաւորուեցաւ տնտեսական գործավարին կողմէ։ Նախարարը զատ զատ պտտեցաւ ցուցահանդէսին բոլոր մասերը։ Շահագրգռութեամբ ուսումնասիրեց ցուցադրուած բոլոր պզտիկ իրերը և անձամբ բացատրութիւն առաւ անտեսական գործակալէն։

Իրագի նախարարը ներքոզական խօսքերով գնահատեց ցուցահանդէսի կազմակերպութիւնը և ճարտարագործութեան մէջ Թուրքիոյ ըրած յառաջդիմութիւնը։

Ներքին գործավար Շիւքրիւ Քայա այսօր կէսօրին Մարմարա քէօշկին մէջ հացկերոյթ մը սարքեց ի պատիւ մեծայարգ հիւրին։

Թուրեւիրագ երկաթուղիներուն կցումը

ԱՆԿԱՐԱ, 28.—Հանրօգուտ շինութեանց մասնագիտական ճիւղին պետերէն Ֆէյրաի և Ապպաս Պաղտատ գացած են և Իրագի ճարտարագէտներուն հետ կարծիքի փոխանակութիւններ կ'ունենան երկաթուղիի գիծը Տիարպէքիրէն Իրագի երկաթուղիներուն կցելու մասին։

Կ'երեւայ թէ Թուրք մասնագէտները տակաւին տեղ մը պիտի տեսնան Պաղտատ։

Իրագի արտաքին գործոց նախարարը Իսթանպուլ կը ժամանէ

Մեր մեծայարգ հիւրը՝ արտաքին գործոց նախարար Նաճի Աթիլ վաղը առտուան Անգարայի ճեպընթացին կապուած մասնաւոր վակոնով Հայտար Փաշա պիտի ժամանէ ուր գինքը պիտի դիմաւորեն կուսակալի փոխանորդը, Իսթանպուլի զին. հրամատարը, ապահովութեան տնօրէնը և ուրիշ պաշտօնեաներ։ Զօրախումբ մըն ալ պաշտօնական ողջոյնը պիտի կատարէ։

Նախարարը մօթէօրով պիտի անցնի Իսթանպուլ և պիտի հիւրընկալուի Բեբա Բալաս օթէլը։

(Շար.ը 2րդ էջ)

ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԸ
ԵՐԷԿ ՍԿՍԱԻ
ԽՈՒՌՆ ԲԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՆԵՐԿԱՅՈՒԹԵԱՆ

Ինչպէս գրած էինք, ելեքտրական ընկերութեան հօթը գլխաւոր պաշտօնատարներ մաքսանենգութիւն ըրած ըլլալու յանցանքով մեղադրուած էին։ Այդ հօթը պաշտօնատարները երէկ «Իմթիասա Մահքէմէսի» առեւանը դատուեցան։ Դատը առտուն կանուխ սկսաւ և տեւեց մինչեւ իրիկուն։

Ամբաստանեալը հետեւեալներն են.—

1. *Ժան Լազեան, ընկերութեան վարչական պաշտօնեայ։*

(Շար.ը 2րդ էջ)

ՀԱԹԱՅԻ ՀԻՄՆ. ԿԱԶՄ. ՕՐԷՆՔԸ
ՖՐԱՆՍ. ՊԱՏՕՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԾՐԱԳԻՐ ՄԸ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒԱԾ

ԹՈՒՐՔ ՊԱՏՕՒԻՐԱԿՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՔՆՆԵՆ ՆԵՐԿԱՑՈՒՑՈՒԱԾ ԱՌԱՋԱՐԿԸ

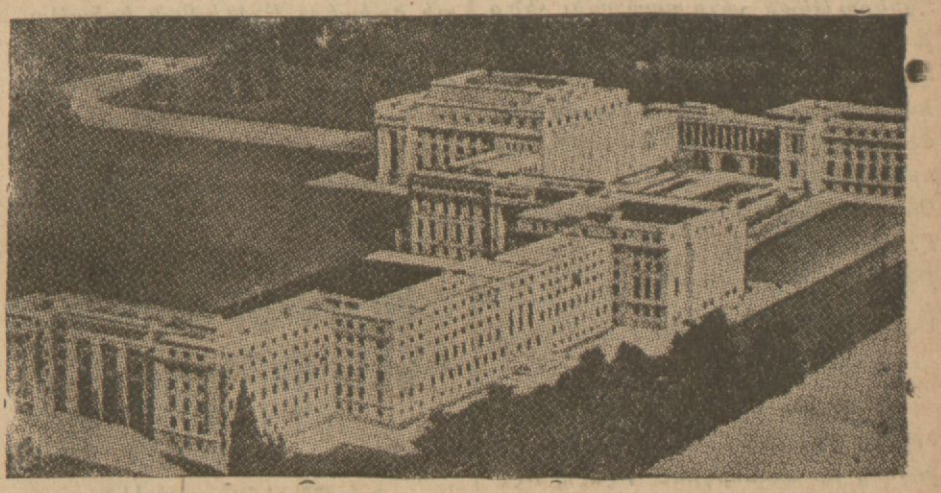

Ազգ. Ընկերութեան շէնքը ուր տեղի կ'ունենան Հաթայի խնդրին շուրջ խորհրդակցութիւնները

ԺԸՆԵՒ 27.—Սանճագի հիմնական կազմակերպութեան մասին բանակցող Քօմիթէին ֆրանս. պատուիրակը երէկ կարգ մը խնդիրներ բացատրող ծրագիր մը ներկայացուց Ժողովին։

Ժողովը, վաղը (այս) առտու մասնաւոր գումարում մը պիտի ունենայ և խորհրդակցի Ֆրանս. առաջարկին վրայ։

Միւս կողմէ կանոնաւոր կերպով կը չարունակուին նիստերը։

Տղաքներն անգամ կը ձերբակալուին

ԱՆԹԱՔԻԱ 28.— Հալէպէն Հաթայի ամէն կողմը եկող միլիոններն ու ժանտարմաները ուշադրաւ կերպով աւելցած են։ Ասոնք մասնաւորաբար թաղերու և գիւղերու մէջ ծայրայեղութիւններ կը գործեն։

Շէյխ գիւղէն եօթը ութը տարեկան երկու տղայ ժանտարմայի հակողութեամբ Անթաքիա դրկուեցան ամբաստանուելով թէ փէս դրնոցները ծաղրած են։

Ասիկա մէկ ապացոյցն է Հաթայի գաղթային պաշտօնեաներուն գործած խաղքութեան։

Սուրիոյ թերթերը վերջերս սկսան դրոյցներ հրատարակել և «Թուրք հրոսախումբերը սահմանագլուխը անցան» ըսելով անտեղի պոռչտուքներ ընել։

ՖՐԱՆՔՈՒՈՅ ՈՒԺԵՐԸ
ԿԸ ՅԱՌԱՋԱՆԱՆ ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ՍՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

ԸՄԲՈՍՏ ՕԴԱՆԱՒԵՐ
ՆՈՐԷՆ ՌՄԲԱԿՈԾԵՑԻՆ ՄԱՏՐԻՏԸ
Բազմաթիւ վեռեալ եւ վիրաւորներ կան

Միջազգային Բանակէն խորհրդակցական ջոկատ մը

(Նիւթը կարդալ 2րդ էջ)

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐ ՁՕՐՁ Ջ.Ի
ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆՑ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՑԱՑՏԱԳԻՐԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱՒ

ՎԻՆՏՍՕՐԻ ԴՈՒՔՍՆ ԱԼ Կ'ԱՄՈՒՍՆԱՆԱՅ ՏԻԿ. ՍԻՄՓՍԸՆԻ ՀԵՏ

ԼՈՆՏՈՆ 28.—Երէկ իրի կ ո ւ ն հրատարակուած թագաւորութեան հանդէսի պաշտօնական ծրագրին համաձայն, թագաւորն ու թագուհին Պիրմինկամի պալատէն պիտի մեկնին ժամը 10.30ին։ Կառքը, ուէսթմինիսթէրի աբբայարանը պիտի հասնի ժամը 11ին մէկ քանի վայրկեան ուշացում։

Թափօրը Մէյլ պողոտայէն ևծովակալութեան կամարին տակէն պիտի անցնի ու պիտի հասնի Ուայթհոլլ։ Թափօրը մէկ քանի մասեր պիտի ունենայ։ Լորտ քաղաքապետին և երեսփ. ժո.

(Շար.ը 2. էջ)

Վինսօրի դուքսը եւ Տիկին Սիմբսըն իրենց նեսեւարդներով

ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԵԾ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

ԱՐԵՒԵԼ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ԻՍՄԷԹ ԻՆԷՕՆԻԻ ԽԻՍՏ ԿԱՐԵՒՈՐ ՃԱՌԸ

(Շար. Ա. Էջէն)

Արեւել. երկաթուղիներու խնդիրը

Արեւել. երկաթուղիներու գործման առթիւ հանրօգուտ չինութեան պրդի գործավար Ալի Զէթինքայա քննադատեց նախորդ գործավարը՝ Րէճէպ Բէքէր, որ հարկ տեսաւ Ազգ. Մեծ ժողովին առջեւ երկար բացատրութիւն մը տալ։ Մեր եւրէկի թիւով տուած էինք Րէճէպ Բէքէրի խօսքերը, զոր ատարեց յայտնելով թէ 1929ի պայմանագրութիւնը Երկաթուղիի Ընկերութեան հետ կնքուած է օրուան պայմաններուն նեցած չափով եւ պետութեան շահը խորհելով։ Երկաթուղիին գնման մասին քնաւ Ընկերութեան շահը ապահովել չենք խորհած։ Պայմանագրութեան ամէն կէտերուն մասին վարչապետին կարծիքը առած ենք։ Մինչդեռ Րէճէպ Բէքէր ցոյց կուտայ թէ այս երկաթուղիի գործին մէջ 1872էն, Պաոն Հիրշէն ի վեր միշտ յօգուտ Ընկերութեան եւ ի վնաս պետութեան գործ տեսնուած է։

Ալի Զէթին Գայայի պատասխանը

Հանրօգուտ Շինութեանց գործավար Ալի Զէթին Գայա պատասխանեց իր նախորդին, Րէճէպ Բէքէրի բացատրութեան։ Ցոյց տուաւ Երկաթուղիի Ընկերութեանց պայմանագրութեան մէջ դրուած վնասակար պայմանները, մասնաւորապէս քիլօմեթրական երաշխաւորութեան խնդրոյն մէջ։ Միշտ ջանք մը եղած է որ պետութիւնը շատ պարտական ըլլայ։ Արեւելեան Երկաթուղիներու Ընկերութիւնը առաջին օրէն պատուհաս մը եղած է երկրին։ Բոլոր պարտապանց ընկերութիւնները գնեցինք. երեք չորս ընկերութիւն մնաց, ասոնք ալ պիտի գնենք, եթէ չյարգեն իրենց պայմանագրութիւնները։

Ալի Զէթին Գայայէն վերջ խօսք առաւ վարչապետ Իսմէթ Ինէօնիւ եւ երկար ճառ մը խօսելով ըսաւ.

Վարչապետին ճառը

«Այսօր գոհունակութեամբ կը տեսնենք որ մեր երկու ընկերներն ալ զիրար վիրաւորող խօսքեր չուներին։ Երկրին շահը պաշտպանելու համար չենք քաշուիր զիրար քննադատելէ։

«Այս վիճաբանութիւնը առաջ եկած է Արեւելեան երկաթուղիները գնման համար կնքուած պայմանագրութենէն։ Մեր երկու ընկերներն ալ իրենց իրաւունքին մէջն են։ Կրնան սակայն երկուքն ալ սխալած ըլլալ։

«Պայմանագրութիւնը շատ ապերախտ բան մըն է։ եթէ սպասուած արդիւնքը չտայ, վրան չնայուելիք բան մը կը դառնայ։

«Երկաթուղիին վերագնման մասին պայմանագրութեան մէջ բացորոշ տրամադրութիւն չկայ։ Փոխարժէքին ոսկեդրամով եւ թուղթ դրամով վճարելու մասին խնդիր ծագած է։

«Ընկերութեանց համար չատ մը խօսքեր եղան հոս։ Ընկերութիւններուն սանկ ըրինք, նանկ պիտի ընենք ըսուեցաւ։ Ընկերութիւնները օրէնքներով, պայմանագրութիւններով կապուած են։ Ընկերութեանց մասին Ալի Զէթին Գայայի բսած խօսքերուն պէտք չէ ուրիշ իմաստ տալ։

«Թէ՛ Րէճէպ Բէքէրի եւ թէ Ալի Զէթին Գայայի բրած բոլոր գործերուն պատասխանատուութեան մասնակից եմ։ Անոնցմէ առաջ ես եմ պատասխանատուն (բուռն ու երկար ծափեր, պռաւօ ձայներ)։ վազը կրնայ ըլլալ որ մեր բրած գնումը սուղ գտնողներ ըլլան։ Օրինակ, հարիւրին 7—ի տոկոսի խնդիր հանեն։

«Այսօր, մեր ընկերոջ տուած բացատրութենէն կը տեսնենք թէ, 1937ի պայմանագրութիւնը երկար անցեալէ մը եկած է։ Ապագային այս կէտն ալ պիտի քննադատուի։ Երկու գործավարներն ալ իրենց բրած վիճաբանութիւններովը ցոյց տուին թէ 1937ի պայմանագրութիւնը միեւնոյն կերպով ու լաւ մը չեն հասկցած։ Հանրային կարծիքին առջեւ կասկածելի մնացող կէտեր կան։

«Երկաթուղիին գնումը աւելի շահաւոր ըլլալու համար, քանի մը տարի վերջը գնելու մէջ շահ մը չի կար։ Երկաթուղին աւելի դէշ վիճակի մէջ պիտի գտնուէր, որովհետեւ Ընկերութիւնը իր քաշուիլը աչքի առջեւ ունենալով դրամ չպիտի ծախսէր։ Արեւելեան երկաթուղիի գնման գործը պատահմամբ Ալի Զէթին գաեա, Իսմէթ Ինէօնիւ, Րէճէպ Բէքէր կատարեցին, բայց ասիկա շատ կարեւոր գործ մըն է գինուորական եւ քաղաքական տեսակէտով։»

ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏԸ

ԵՐԷԿ ՍԿՍԱԻ ԽՈՒՌՆ ԲԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՆԵՐԿԱՅՈՒԹԵԱՆ

(Շար. Ա. Էջէն)

2.— Ժիւլ Կիլէրի, աւագ ճարտարապետ Պելճիգացի։

3. Էմիլ Ֆիսլէր, ընդհ. վերաքննիչ, Զուիցերիացի։

4.— Աշիլ Ֆիլիպէթի, եղեքտրոդործարանի չէֆ։

5. Իպրահիմ Նաչիթ, աւագ ճարտարապետ։

6. Սաւի պիտոյից տնօրէնը։

7. Սէրթիէրի, ճարտարապետ, շահագործումի աւագ քննիչներէն։

Նիստը բացուեցաւ, դատաւորը կանոնական ճշդումը կատարեց ամբաստանեալներու տեղը գրաւողներու ինքնութեանց, ընդհ. դատախազը կարդաց հետեւեալ ամբաստանագիրը.—

«Ընկերութիւնը, կղզիներու և Անատոլուի կողմ գործածելու համար, մաքսէ զերծ ըլլալով ստացած պիտոյքը. Րումէլիի կողմը գործածած է։ Ընկերութիւնը մաքսէ զերծ կացուցուած 750,000 լիրա արժող պիտոյքէն, 174,000 լիրա արժէքով միայն Անատոլուի կողմ, իսկ 40,000 լիրայի արժէքով պիտոյք՝ Րումէլիի կողմ գործածած է։»

Ընդհ. դատախազը կատարուած ապօրէն գործին, 1918 թիւ օրէնքի համաձայն, դատաւորին առեանը դնուողներու դէմ գատ կը բանար և անոնց պատժուիլը կը պահանջէր։

Հարցաքննութիւնները սկսան անմիջապէս, թուրքերէն չգիտցող օտարականներու թարգմանիչ կարգուեցաւ երդումով, ընկերութեան գատական գործերու անօրէնը։

Նախ հարցաքննուեցաւ Պ. ժան Լազեան և հետեւեալ կերպով պատասխանեց։

— «Ես այս կարգի գործերով չեմ զբաղիր, ասոնք արձանագրութեան պիւրօին ձեռնհասութեան կ'իյնան, ուստի եթէ պատասխանատուութիւն մը կայ անոնց կը վերաբերի, սակայն եթէ գիտնայի միջոցներ ձեռք կ'առնէի»։

Դատաւորը.— 1932ին, այս ձեւով մաքսի ազատութեանց մասին հրահանգ տուած էք։

— Այո՛, այն ատեն, այս ձեւով մաքսի ազատութեանց համար նոր օրէնք մը եւած էր։ Այս օրէնքը՝ մաքսէ զերծ ըլլալով բերուած իրեղէններու այլուր գործածութիւնը մաքսանենգութիւն կը համարէր և ըստ այնմ պատիժ կը սահմաներ։ Ասիկա տեսնելուս պէս, իսկոյն մեր հանգուցեալ տնօրէն Հանսէթին դիմեցի, որ ինծի յանձնարարեց իսկոյն հրահանգ տալ մեր բոլոր ճիւղերուն։

Դատաւորը.— 935ին կրկին հրահանգ մը տուած էք։

— Այո՛, Հանր. չինութեանց գործավարութիւնը մեզի հրահանգ տուած էր, մենք ալ գործավարութեան հրամանը մեր ճիւղերուն հաղորդեցինք։ Ընկերութիւնը մինչեւ 1932 մաքսէ զերծ իրեղէնները չէր գաեր, առաջին հրահանգէն ետք, մաքսէ զերծ, ապահարկ կացուցուած իրեղէններու համար զատ տօմար բռնել սկսաւ։ Ընկերութիւնը տեսարակները տասնըհինգ տարի կը պահէ։ Սակայն կարգ մը թուղթեր կան որոնք միայն երեք տարի կը պահէ և կը ջնջէ, վերջին անգամ 933 տարիի վերջ այս կարգի թուղթերը ջնջուած են։

Դատաւորը.— Ընկերութեան Անատօլուի կողմը գործածելու համար առանց մաքսի բերած իրեղէններուն Րումէլիի կողմը գործածուած ըլլալը չէ՞ք դիտեր։

— Ո՛չ, ատիկա իմ գործս չէր. ես ընկերութեան մէջ 1930ին մտայ, 932ին միայն հաշուական գործերուն կը նայէի, 933ին պիտոյից գործերուն ալ նայելու հրամանը առի, սակայն մաքս դրուած և մաքսէ զերծ կացուցուած իրեղէնները չէի գաեր, ինծի այս գործին մի խառնուիր ըսուեցաւ, ես ալ այդպէս ըրի, այնպէս որ այս գործերուն հաշուակալութեան և պիտոյից սէրվիսները կը խառնուին։

— Դուք ձեր թոչակէն զատ ընկերութենէն ո և է պարգեւ կ'առա՞նք։

— Ո՛չ։

Կէս օրէ ետք ժամը 14ին շարունակեցաւ Լազեանի հարցաքննութիւնը։

Ընդհ. դատախազ.— Լազեան առաջին կարգի ստորագրելու իրաւասութիւնը ուսկի՞ց առած է։

— Վարչական Խորհրդէն։

— Մաքսէ զերծ կացուցուած իրերու համար զատ տեսրը բռնել անհրաժեշտ չէ՞։

— Հակակշռի գործով ես չեմ զբաղիր, ինչու որ այս ճիւղը վարիչ մը ունի։

— Մաքսէ զերծ կացուցուած իրերու թուղթերը կ'ստորագրէի՞ք։

— Այո՛։

Ակէ ետք ընկերութեան գլխաւոր ճարտարապետ Ժիւլ Կիլէրի հարցաքննուեցաւ։

Դատաւոր.— Բերուած իրեղէններու մասին զուք հրաման կուտայիք։

— Ո՛չ։

— Դուք ի՞նչ զբաղում ունիք։

— Ես ծրագիրները կը քննեմ, շինութեան գործերուն վրայ կը հսկեմ։

— Լազեան մաքսէ զերծ իրեղէններու մասին հրահանգ տուեր է, տեղեա՞ք էք։

— Այո՛, ես ալ ատորակարգնեբուս հաղորդեցի, մնաց որ անոնք մաքսէ զերծ կացուցուած իրեղէններու միայն Անատօլուի կողմ գործածուիլը գիտէին։

Երոդ Գիսս

Դատ.— Լազեան հարցաքննութեան մէջ գործածուած իրեղէններու բնոյթը գիտնալու անհրաժեշտութիւնը ըսաւ, զուք ալ ձեր գործածած քապլօին մաքսէ զերծ կացուցուած ըլլալը կամ չըլլալը գիտնալնիդ պէտք էր։

— Ձեմ գիտեր, ինչու որ իրեղէնը մթերանոց մտնելէ ետք այլեւս գիտական մարմնի ղեկավարը ասով չզբաղիր։ Այս իրեղէնները միայն մթերանոցի արձանագրութիւններով կարելի է ստուգել, իրենց վրայ ո և է նշան չեն կրեր անոնք։

Դատ.— Ուրեմն քապլօն յատկապէս կամուրջին ներքեւին համա՞ր ապսպրած է։

— Ոչ, կամուրջին համար յատկապէս ապսպրուած չէ։ Մթերքանոցէն առնուած է։

Նիստը վերջացաւ իրիկուան ժամը 19ին և յաջորդ դատավարութիւնը յետաձգուեցաւ 7 Մայիս ժամը 10ին։

ՖՐԱՆԿՈՅԻ ՈՒԺԵՐԸ

ԿԸ ՅԱՌԱՋԱՆԱՆ ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ՍՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

ԸՄԲՈՍՏ ՕԴԱՆԱՒԵՐ

ՆՈՐԷՆ ՌՄԲԱԿՈԾԵՑԻՆ ՄԱՏՐԻՏԸ

Բազմաթիւ մեռեալ եւ վիրաւորներ կան

ՊԻԼՊԱՕ, 28.— Ազգայնականներու օդանաւերը 1000է աւելի ռումբ տեղացուցին կուէրնիկայի վրայ։ Պասքեան քաղաքին ռմբակոծութիւնը 8 ժամ տեւեց։ Ցետոյ օդանաւերը մինչեւ 40 մէքր իլան խորտակիչներով հարուածելու համար բնակութիւնը որ կը փախչէր։

Սանթակլարայի վանքը, հիւանդանոցը ու եկեղեցին քարուքանդ եղած են։ Շատ մը վայրերու մէջ հրդեհներ ծագեցան։

Նոր մանրամասնութիւններ կուէրնիկայի ռմբակոծման մասին

ՊԻԼՊԱՕ 28.— Ռէօյթէր գործակալութեան Պիլպաոյի թղթակիցը կուէրնիքայի իր պատոյէն վերադարձին կը հեռագրէ.—

Պասքեան սուրբ քաղաք Կուէրնիքայի անգութ աւերը ապստամբ օդանաւերուն կողմէ, անչէջ ատելութիւն մը պիտի բարձրացնէ Պասքեաններու սրտին մէջ, Զօր. Մոլայի և իր կոմմնակիցներուն դէմ։

Մեզի հասած նոր մանրամասնութիւնները երեւան կը հանեն թէ կուէրնիքայէն 8 քիլօմէթր տրամադիծով շրջանակի մը մէջ ըմբռատ օդանաւերը ռմբակոծեցին և այրեցին նաեւ ագարակները ու հօտերը։

Սանթա Քլարայի վանքը, որ իբր հիւանդանոց կը ծառայէր, կործանած է իր բնակիչներով, իսկ ուրիշ փոքր հիւանդանոց մը հիմնայատակ եղած է իր 42 հիւանդներով։

Այս կոպիտ արարքը տեղի ունեցաւ ուրբաթ օրը, երբ քաղաքը լեցուն էր վաճառորդ գիւղացիներով։

Ռէօյթէրի թղթակիցը կ'աւելցնէ.

Գետայ հրդեհի ռումբ մը որ չէր պայթած։ 800 կամ կը կշռէր և ալ յատակ կերպով կը կրէր զերման արծիւները։

Կուէրնիքա բացարձակապէս անպաշտպան է, ոչ հակաօդային թնդանօթներ և ոչ ալ օդանաւ ունի։ Մատներով կարելի է հաշուել այն չէնքերը որոնք կանգուն կը մնան։

10,000 բնակչութիւն ունեցող այս քաղաքէն կը մնայ լայնատարած աւերակ մը որ կը մխայ։

Գրեթէ բոլոր ճամբաները անանցանելի են։ Կարելի չէ գիտնալ թէ ինչքա՞ն զոհեր կան փլատակներուն տակ։ Թերեւս պիտի ըլլան այնպիսի անձեր, որոնց մարմինն անգամ գտնել կարելի չպիտի ըլլայ։

Հարսանեկան անկողնին մէջ մնացած գտնուած են երկու ամուսիններ ծաղիկներով պատուած։ Հազարաւոր անպատսպարներ կը գրաւնուին Պիլպաոյի մէջ, որոնց կուգան աւելնալ կուէրնիքայի գիւղացիները։ Ասոնք կը տեղեկացնեն թէ ապստամբ օդանաւերը գնդակ կը տեղացնեն դաշտը աշխատող կիներուն վրայ, մահ սփռելով։

Հիւսիսային երկիրները կը բողոքեն

ՕՍԼՕ 28.— Նորվեկիա, Շուէտ, Տանըմարքա և Ֆինլանտիա անջատաբար բողոքեցին Ֆրանքոյի Լիզպոնի ներկայացուցչին ըմբռատ նաւերու կողմէ իրենց չոգենաւերուն Սէօթա փոխադրուելով անոնց բեռերուն պարպուելուն համար։

ՍԱԼԱՄԱՆԴԱ 28.— Պաշտօնական զեկոյց մը կ'ըսէ.— Տիւրանկո քողջովին պաշարուած է Ազգայնականներուն կողմէ, որոնք գրաւած են Մարքինան և կը յառաջանան դէպի Օմէսթիա։ Գրուած են նաեւ Պոլիվար, Էշըվարիա, Արաքոզ Քարակէն։ 10 քիլօմէթր մը վրայ 15 քիլօմէթր յառաջացած են։ Երեք օրուան մէջ անոնք նեցին 5000է աւելի գերիներ։

Պասքեան կառավարականները 1000 հոգիէ աւելի կորուստ ունենալնուն հաշուելու պատերազմի կորուստները։

Մատրիտի ռմբակոծումը կը շարունակուի

ՄԱՏՐԻՏ 28.— Նախորդ օր չեզ երեկոյ շարունակուեցաւ բազաղաքին ռմբակոծումը, մանաւանդ զոհերու պատճառ հանդիսանալով։ Հանրապետական օդաւերը չկրցան գտնել մայրաքաղաքին թնդանօթները։ Անոնք բակոծեցին Թալավէրա ալ և փճացուցին կառախումբ մը, ապստամբ զինուորներ և ռազմիք կը փոխադրէր։

Աթթուբեան ճակատին վրայ Լարէզօլէի դիրքերուն դէմ տարուած ապստամբներուն յարձակումները ետ մղուեցաւ, կորուստներ տալով։

«Քանարիաս» և «Պալէարէս» բոստ յածանաւերը ռմբակոծուեցան Վալէնսիան։ Հինգ հոգի մեռած 30 հոգի վիրաւորուած են։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻ

ԹԱԳԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

(Շար. Ա. Էջէն)

զուվի նախագահին կառքերուն քայական ընտանիքի անդամներուն կառքերը և 55 օտար տուներու ներկայացուցիչներու կառքերը պիտի հետեւին։

Առանց պիտի հետեւին վարչապետին և Հնդկաստանի ներկայացուցիչներուն կարը. ասոնցմէ ետք կուգան արքայական ընտանիքի անդամներուն Մէրի մայր թագուհիին կառքը յետոյ կուգայ վեհապետական աւտոմական կառքը, լծուած մորգոյն ուժ ձիերու։

Երթուղարձի ատեն, վեհապետներու կառքին երկու քովերը քօրթ պիտի ձեւացնեն տօմիններու և գաղթավայրերու սպաներ։

Բէնթի և Կլուչէսթրի դուքսերը և թագաւորին թիկնապահները պիտի հետեւին արքայական կարուն։

Թնդանօթաձգութիւններ ըլլան Սէնթ Ճէյմս Բարքէն և Լոնտոնի աշտարակէն։

«Սընտէյ Էքսբրէս» լրագրի վիեննայի թղթակիցը կը գրէ.

Այսօր, Ուրնասօրի դուքը Սէնթ Վօլֆկանկի բնակարանը դատնած է վիեննայի անգլիական Սըր Սէլպին։

Դեսպանը դուքսէն խնդրած ուրիշ ատենի մը յետաձգել իր ջիկայ 22 Մայիսին Տիկին Սիմփսոնի հետ իր ամուսնութիւնը։ Դուքը խնդրուած է նամանաւանդ որ, ամերական արարողութիւնը փոխանակ Ֆրանսայի մէջ ըլլալու, Ամերիկայի մէջ կատարուի։ Այս դիմումը պատճառ ցոյց կը տրուի դուքսի ամուսնութեան՝ Ֆրանսայի մէջ առաջ բերելիք կարգ մը անպատհանութիւններ։

Արքայական ընտանիքը ներկայացնեն Բէնթի դուքը

ՏՕՔԹ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ-ԱԶԴԱՐԱՐ ԴԱՏԸ ՎԵՐՋԱՑԱՒ

ՄԱՆՈՒԿ ԱՍԼԱՆԵԱՆ

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԵՑԱՒ ՎԵՐՍԻՆ

Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան նախկին անդամներէն Տօքթ. Սարգիսեանի կողմէ «Ազգաբարի» դէմ բացուած ծանօթ դատը, որ երկու տարիէ ի վեր կը շարունակուէր, երէկ վերջացաւ պատժական Ա.ատեանին առջեւ։ Ինչպէս յայտնի է, ասկէ առաջ դատարանը նոյն թերթի խմբագիր Մանուկ Ասլանեանը դատապարտած էր բանտարկութեան, դրամական տուգանքի և բարոյական հատուցման, բայց վճռաբեկ ատեանը բեկանած էր այս վճիռը, օրինական պնդելով կէտերու լրացման և յստակութեան համար։ Այս ձեւականութիւնները ապարատած, դատավարութիւնները լսած ըլլալով, դատարանը մանրակրկիտ քննութենէ մը վերջ երէկ հաղորդեց իր վճիռը, որու համաձայն Մանուկ Ասլանեան կը դատապարտուի վճռի ամիս բանտարկութեան և 100 ոսկի ծանր տուգանքի, անոր համար որ անհատնարկած է դատախազ բժիշկը իր «թեթեւութիւն» յօդուածով։ Դատարանը փորձագէտներու կատարած թարգմանութիւնը հիմ բռնելով անուանարկիչ կը գտնէ նոյն յօդուածը։

Մանուկ Ասլանեան կը դատապարտուի նաեւ 100 ոսկի ծանր տուգանքի, անսատած ըլլալուն համար Մամուլի օրէնքին 42րդ յօդուածին, ու իրեն եղած ազդարարութեան հակառակ՝ այս դատին շրջէ հրատարակութիւններ կատարելէն։ Երկու դատերու համար 150 ոսկի բարոյական հատուցման վճռուելէ։

Դալով ամբաստանեալին վատարձանին այն առարկութեան թէ՝ Տօքթ. Սարգիսեան 1 Մարտ 1934 թուակիր իր մէկ յօդուածով անարգած է Ասլանեանը, հետեւաբար այս պարագան պէտք է իբր զրգռիչ ընդունի նկատել և իբր այդ զեղչել կամ չնչել պատիժը, դատարանը մերժած է այս առարկութիւնը, տուգած ըլլալով որ Մանուկ Ասլանեան այդ թուականէն շատ առաջ քանիցս գրգռած և անուանարկած է դատախազ բժիշկը։ Որով նախապատճառը ինքն է եղած։ Բարոյական հատուցումէն զատ, պատիժը չեռաձգման ենթարկուած է։

Դատապարտեալը պիտի վճարէ դատական բոլոր ծախքերը, վճռաբեկի ծախքը և փորձագէտներու ստացած վարձատրութիւնը հիմ բռնելով ներկայ թիւերը։

Առանձնը, որ միաձայնութեամբ եղած է այս վճիռը, անպարտ կը նկատէ Տօքթ. Սարգիսեանը, ամբաստանեալին կողմէ բացուած վարձատրանքի մէջ, նկատելով որ Ասլանեանը անուանարկած ըլլալու մասին ո՛եւ է համոզիչ փաստ չէ ներկայացուած դատարանին։

Երկուքը, բաւական թուով հետաքրքիրներ դատարան եկած էին, լսելու համար խնդրին եզրակացութիւնը։ Ներկայ էր նաեւ Մանուկ Ասլանեան, այս անգամ առանց փաստաբանի, որուն նախագահը երբ հարցուց թէ «ըսելիք մը ունի՞», պատասխանեց.

— Ո՛չ, բան մը չունիմ ըսելիք։

** Այս առտուան «Ճուխտուն» թերթին մէջ Ամուսնական արարողութիւնը խիստ պարզ պիտի ըլլայ։ Ամուսնութիւնը տեղի պիտի ունենայ Սէնթ Վօլֆկանկի դղեակին մէկ սրահին մէջ որ այս առթիւ անկրկնելի եկեղեցիի պիտի վերածուի, ինչու որ իշխանին մայրը, Մերի Թագուհին, փափաք յայտնած է որպէս զի քաղաքային ամուսնութիւնը կատարուելէ ետք անկրկնելի եկեղեցիի մը մէջ պսակի արարողութիւն ալ կատարուի։

ԹԱՂ. ԼՈՒՐԵՐ

ՎԱՐՉ. ԺՈՂՈՎԸ ԵՐԷԿ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԻՍՏ ԳՈՒՄԱՐԵՑ

ՀՐԱՒԻՐԵԱԼ ԺՈՂՈՎԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ԶԲԱՂԵՑԱՒ ՎԱԳՓԻ ՀՐԱՀԱՆԳԻՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԵԱՄԲ

Թաղ. խորհուրդներուն հարկ եղած հրահանգը պիտի տրուի այս մասին

Վարչ. ժողովը երէկ իբրեւ բացառիկ նիստ մը գումարեց Պէյօղլուի Մատենադարանին մէջ, աւելի մատենադարանական Տիար Պետրոս Օրասանճի որ ինչպէս գրած էինք երէկ՝ եղած կրկնակի խնդրանքներու վրայ, ետ առած է իր հրաժարականը։ Ժողովականներէն ներկայ էին Տէրտէր Յակոբ Թորոսեան, Տօքթ. Ենգիւէճեան, վարդան Ագիկեան, և Եդուարդ Շիրինեան ու Սարգիս Էմմէրեան, որոնք երկար ատենէ ի վեր կը բացակայէին։ Բայց, Տիար Էմմէրեան յայտարարած է թէ ինք բացառաբար այս նիստին համար եկած է, անհատաբար, և ոչ թէ իբր ժողովական, որովհետեւ իր առողջական վիճակը չներեր իր պաշտօնը շարունակելու։ Ժողովի անդամներէն կը բացակայէր միայն Տիար Յակիկ Պաթմանեան (որ կանոնաւորաբար կը յաճախէ բոլոր նիստերուն) հիւանդ ըլլալուն պատճառով։

Իրենց եղած հրաւէրին վրայ, վարչական ժողովի երէկուան այս նիստին ներկայ գտնուեցան նաեւ Ընդհ. ժողովի Բ. ատենապետ և Պէյօղլուի Թաղ. Խորհուրդին ատենապետ Տօքթ. Անտրէ վարդամ, նախորդ Քաղաք. ժողովի ատենապետ Տիար Գէորգ Թորգոմեան, վարչական ժողովի հրաժարեալ Բ. ատենապետ Տիար Լեւոն Փափազեան, վարչ. ժողովի հրաժարեալ անդամ Տօքթ. Ճարուճիւն Տիրատուրեան, Տնտես. Խորհուրդի ատենապետ Տիար Գրիգոր Սարաֆեան, Պէյօղլուի Կալուածոց Հոգաբարձութեան ատենապետ Տօքթ. Արշակ Սուրէնեան և Ազգ. հիւանդանոցի հոգ. ատենապետ Տօքթ. Հրանդ Փէշտիմալճեան և Ազգ. Պատրիարքարանի պատուակալ իրաւագէտ խորհրդական Տիար Միսաք Նաղեան։

Վարչական ժողովի դիւանին կողմէ երէկուան այս բացառիկ նիստն ժողովին մասին հետեւեալ հակիրճ և տարտամ զեկոյցը միայն հաղորդուեցաւ Մամուլի ներկայացուցիչներուն.—

«Ժողովը վազքի վերաբերեալ բրիչէթ» ալ «Ազդարար թերթին տերը դատապարտուեցաւ» խորագրին տակ հետեւեալը կը գրէ.

«Եէտի գուլէի Հայոց Հիւանդանոցի միւթէվէլիներու մարմնին անդամներէն Տօքթ. Սարգիս Սարգիսեանի և Գործավարներու Խորհուրդի որոշումով փակուած հայրէն «Ազդարար» լրագրին տէր Մանուկ Ասլանեանի միջեւ, ատենէ մը ի վեր ձէզայի առաջին դատարանը տեսնուող դատը երէկ վերջացած է։

Դատարանը, խափանուած «Ազդարար» լրագրին գիրը նախատեսական տեսնելով, համաձայն Թուրք պատժական օրէնքի 482րդ յօդուածի տպագրութեան, Մանուկ Ասլանեանը դատապարտած է վեց ամսիս բանտարկութեան, 150 լիրա ծանր դրամական տուգանքի, Տքթ. Սարգիսեանի 150 լիրա հատուցում տալու և մամլոյ օրէնքի 42րդ յօդուածին տպագրութեան հակառակ ըլլալով, գաղին վրայօք իր թերթին մէջ գիր գրած ըլլալուն համար 100 լիրա ծանր դրամական տուգանք տալու։

Դատարանը, նկատի ունենալով Մանուկ Ասլանեանի նախապէս սաստկագոյն չունենալը, բանտարկութեան վճռի գործադրութիւնը յետաձգելու որոշում տուաւ։

ՄԵՐ ՓԻՋՈՒԼԻՆ

ՀԱՅ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑԷ՝ ՄԸ ՊԻՏԻ ՍՈՐՎԷԻՆՔ

Այս խորագրին տակ «Սօն Բօսթաճի մէջ Միւլէյման Սըթքը կը խօսի Փիզուլիի հայերէն ուսումնասիրութեան վրայ և զայն գովելէ վերջ ցաւ կը յայտնէ որ թուրք գրագէտները և գրականութեամբ զբաղողները այսպիսի լուրջ ուսումնասիրութեամբ պարապելու ժամանակ չեն գտներ։ Աւելի մեր բոլորին երեսը կարմրցնելիք դէպք մըն է, կ'ըսէ յօդուածագիրը։

Ամբողջ քանի տարիներ աշխատելով այս գործը մէջտեղ բերող գերապայծառ Թէրզիպաշեանի համար այս գրութիւնը վարձատրութիւն մըն է։ Այս պատճառով մեր վաղուան թիւով «Սօն Բօսթաճի» շաբհեկան գրութիւնը ամբողջութեամբ պիտի տանք մեր ընթերցողներուն։

ՕՐՏՈՒԻ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ

ԴԱՏԱՊԱՐՏՅԻՒԹԻՒՆԸ

Օրտուի Տ. եղիշէ քահանան կրօնական վերատեսութիւններ կրող «նուախա»ներ բաժնած ըլլալուն համար, բանտարկութեան դատապարտուած էր։ Տ. եղիշէ քանի մը օրէն իր պատիժը լրացնելով ազատ պիտի արձակուի։

ԿԸ ԼՍԵՆՔ ԹԷ Ղալաթիոյ Թաղ. Խորհուրդի նախորդ ատենապետ Տիար Յովհաննէս Շահին Գայա իր թեկնածութիւնը դրած է Պէյօղլուի Թաղին համար, իբր Միւթէվէլի։ Ուրիշ անձեր ալ դիմումներ կատարած են Գատըգիւղի և ուրիշ թաղերու համար։

Նոր հրատարակուած հրահանգին տրամադրութիւնները մանրամասն կերպով ուսումնասիրեց և որոշեց ըստայնմ հրահանգ տալ չահագրգռուող մարմիններու, (այսինքն Թաղ. Խորհուրդներու և Հոգաբարձութեանց)

Մեր քաղած մանաւոր տեղեկութեանց համաձայն այս ժողովին մէջ էվգաֆի նոր օրէնքին և միւթէվէլիներու ընտրութեան վերաբերեալ հրահանգին տրամադրութիւնները կարդացուելով և ուսումնասիրուելով, երկու ժամէ աւելի խորհրդակցութիւններ կատարուած և թեր ու դէմ կարծիքներ յայտնուած ու գաղափարներու փոխանակութիւններ տեղի ունեցած են։ Տիար Միսաք Նաղեան ալ կարգ մը օրինական բացատրութիւններ տուած է։

Կը լսենք որ ներկայ ժողովականներու մեծամասնութիւնը այն եզրակացութեան յանգած է թէ վազքի այս նոր հրահանգը հակասական կէտեր կը պարունակէ օրէնքին հետ և թէ անոր կարգ մը յատկացումներ անհասկնալի են հանրապետական կարգերու հիմանց և սկզբունքներուն հետ։ Օրէնքը կ'արտօնէ արդէն փոքրամասնութեանց իրենց ընտրութիւնները կատարել «թէամիւլ»ի (ընդունուած սովորութեան) համաձայն։ Արդէն Հանրապետութեան ոգին ալ հիմնուած է խորհրդակցական սկզբունքի վրայ, ինչպէս օրինակ Ազգ. Մեծ Ժողովի կազմութիւնը։

Դիտել կը տրուի նաեւ թէ երբ ներկայիս 5, 7 կամ 9 հոգիէ բազկացած Թաղ. Խորհուրդներ և Հոգաբարձութիւններ իսկ մեծ դժուարութիւն կը կրեն յանձնախումբ հաստատելու համար հասարակութեան պատկանող կալուածները, եկեղեցիները, զբօսրոցները, հիւանդանոցները և որբանոցները, միմիայն մէկ Միւթէվէլի ինչպէս պիտի կրնայ յանձնախումբ կազմել և մատակարարել զանոնք ինքնիր գլխուն։ Հետեւաբար, կը կարծուի թէ վարչ. ժողովը փութով հարկ եղած դիմումը և ձեւով նարկը պիտի կատարէ պատկան պաշտօնատան մօտ, բացատրելով այս բոլոր կէտերը և հրահանգին հակասական կէտերը պարզելով։

Կը յուսացուի որ այս դիմումը արդիւնաւոր ըլլայ։

ՕՐ. ԱԼԻՍ ՍԱԳԱԵԱՆ ՊՐ. ԹՈՐՈՍ ԹՈՐՈՍԵԱՆ ՆՇԱՆՈՒԱԾ

Բեյրութ 25—4—937

Մեր չնորհաւորութիւնները

ՎՏԱՆԳԱՒՈՐ ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐ

ԵՈՒԿՕՍԼԱՒԻՈՅ ՄԷՋ

ՊԵԼԿՐԱՏ, 28.— Վերջին պահուն կը հաղորդուի թէ յորդումները սկսած են վտանգաւոր համեմատութիւններ առնալ, մասնաւորաբար Օպրէնովայի շրջանին մէջ։

Դանուբի ենթակայ գետերէն մէկը յորդած և թումբերը խորտակուածն, ողողելով աւելիքան երկք հազար հէքթար հող։ Ուրիշ մօտակայ շրջաններ ևս ողողման վտանգին տակ կը գտնուին։

Նոյն իսկ Օպրէնովայ քաղաքին մէկ մասը ջուրով ծածկուած է։ Բոլոր այս վայրերէն ոկսած են հեռացնել բնակչութիւնը։

Յորդումին հետեւանքով Շապթէղնի թումբերուն խորտակուածէն կը վախցուի։ Թօհուբրիա քաղաքին մօտ ջուրին բարձրութիւնը սովորականէն 518 սանթիմէթր աւելի է։

ՀԱՆԳԻՍՏ

Տ, ՄՈՒՇԵՂ ՔՀՆՑ. ԱՇՃԵԱՆԻ

(Ս. եկեղեցւոյն Գուզկունճուխի)

Ս. Օծման և յուշարկաւորութեան կարգը պիտի կատարուի վաղը ուրբաթ ժամը 10ին Սկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցիին մէջ։

Եկեղեցական հայրերը և բարեպաշտ ժողովուրդը կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ սոյն արարողութեանց և յուղարկաւորութեան հանդիսին, ի յարգանս ծերունազարդ պաշտօնէին Ս. եկեղեցւոյ։

ՌԱՏԻՕ

ԻՍԹԱՆՊՈՒԼ

Այսօրուան ցայտագիր

Իսթանպուլ

18.30 բլաքով պարի երաժշտութիւն, 19 Զօճուք Էսթրկոմէ Բուրումուի կողմէ զասախօսութիւն, 19.30 կիթառ սօլօ Մարիօ Բարուու, 20 Սատի և ընկերներուն կողմէ արեւելեան երաժշտութիւն և թուրք ժողովրդային երգեր։

20.45 Սաֆիյէ և ընկերները արեւելեան երաժշտութիւն և ժողովրդային երգեր, 22.15 Աժանս և պօրսայի լուրեր, 22.30 բլաքով սօլօներ, օբէռա և օբէռէթի կտորներ, 23 վերջ։

Վիէննա

18.10 երաժշտութիւն և կանանց երգչախումբ, 20.20 կրամոֆօն, 20.40 երգ և օրքէսթը, 23.25 պարի երաժշտութիւն։

ՅԱՌԱՋԻԿԱՑ կիրակի, 2 Մայիս ժամը 9.30ին երանելւոյն Տէառն Կոմիտասայ պատկերին օծման տաբեղարձին առթիւ, Սամաթիա, Անարատ Յղութիւն եկեղեցւոյս մէջ, հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Աբժ. Տ. Գողոս Արք. Քիրէճեան Վիճակ. Պոլսոյ երգեցողութիւնք պիտի կատարուին կոմիտասեան բազմաձայն եղանակաւ, Գ. Գաբուճ Ս. Ճարուճիւն եկեղեցւոյ Դպրաց Դասուն «վառվառեան» երգչախումբի կողմանէ, ղեկավարութեամբ Տիար Տիգրան Մամիկոնեանի։ Ցետ աւարտման Ս. Պատարագի, ըստ ընկալեալ սովորութեան ուխտաղնացութիւն պիտի կատարուի ի չիրիմ ներ. Նահատակ քհյ.ին ի Պալըգլը։ Բարեպաշտ հաւատացեալք կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ սոյն հոգեւոր հանդիսութեանց։

ՏՆՏԵՍ- Խորհուրդը չկրցաւ գտնել արուիլ երէկ, երկու անդամ եկած ըլլալով միայն։

ԻՒՕՓՌԷՇԻՆ

ՈՕՍԱԹԻԶՄԻՆ ՄԻԱԿ ԴԵՂԸ

Իւօճրէշինը բացառապէս կը դադրեցնէ յօդուցաւը, սիաթիկի ցաւերը, ասիս իւռիք եւ օֆսօլաթները կը հալեցնէ, 40 տարեկանէն վեր եղողներ անպայմանօրէն ամիսը մէկ քիչ պէտք է գործածեն։

ՀԱՆՔԱԾՈՒԽԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ

Գրեց՝ ԱՐՏԱՇԷՍ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

Ամսոյս 23էն ի վեր հանքածուխի ցուցահանդէս մը բացուած է Անգարա։ Առաջին անգամ սխալմամբ գրուեցաւ թէ հայ ճարտարագործ մը միայն ապրանք ցուցադրած է հոն, մինչդեռ վերջը իմացանք որ մասնակցած են ուրիշ երկու հայ ճարտարագործներ ալ անոր։

Տեսանք ցուցահանդէսին գործադիր մարմնոյն հրաւիրագիրը, որով հայ ցուցադիրները բացման հանդէսին կը հրաւիրուէին որպէս «էվ սահիպի»։ Եւ լսեցինք որ ցուցահանդէսին բացման օրը, վարչապետը երբ այցելեց բոլոր «բութանա»ները, մասնաւորաբար կանգ առած է հայ ճարտարագործներուն ապրանք ցուցադրած «սթանտ»ներուն առջեւ, շահագրգռուած անոնց ցուցադրած վառարաններով, զանոնք չնորհաւորելով քաջալերական խօսքեր ուղղած է անոնց։

Բոլոր այս տեղեկութիւնները ցոյց կուտան թէ ո՛րքան կարեւորութիւն կը տրուի հանքածուխին։

Շատ պարզ է։ Հանքածուխը երկրին բնական հարստութեան առաջնակոս աղբիւրներէն մէկն է։ Օտար մէկէ աւելի երկիրները իրենց ճարտարարուեստը, վաճառականութիւնը, հարստութիւնը իրենց ունեցած հանքածուխին պարտական են։ Չէ՞ որ անգլիացի պետական նշանաւոր անձնաւորութիւն մը՝ Ռօպէրթ Բիլ ըսած է. — «Ապագան այն երկրինն է որ ամէնէն աւելի հանքածուխ և երկաթ կ'արտադրէ»։

Մեր երկին հանրապետական կառավարութիւնը մեծ ուժ տուաւ հանքածուխին։ Էրէյլիի և չրջակայ հանքերէն 1900ին արտադրած էր 300,000 թօնօ, 1930ին՝ 650,000 թօնօ, 1932ին կ'անցնի մէկ միլիոն թօնօն, կ'արտադրէ 1.200.000 թօնօ։ Այսքանակը այսօրհասած է մէկուկէս միլիոնի։ Համեմատաբար շատ քիչ է այս արտադրութիւնը։ Հանքածուխի ամենէն աւելի հարուստ հանքեր ունեցող երեք մեծ երկիրներն են Ամերիկա, Անգլիա և Գերմանիա, որոնց առաջինը կ'արտադրէ տարին 240 միլիոն, երկրորդը՝ 225 միլիոն և վերջինը 150 միլիոն թօնօ հանքածուխ։

Այս երկիրներուն հանքածուխի արտադրութեան հետ համեմատելով, մեր երկրին արտադրութիւնը շատ քիչ է։ Թուրքիա գոնէ 10 միլիոն թօնօ պէտք է արտադրէ, և, այս ընթացքով, պիտի կրնայ արտադրել. եթէ արտադրութեան սպառումն ու արտածումը ապահովի։ Եւ Անգարայի Ցուցահանդէսը բացուելուն նպատակն ալ այս է։

Հանքածուխին տեղական սպառումը աւելցնելու համար, պէտք է որ տուներու մէջ վառարանները, փոխանակ փայտի և փայտածուխի, հանքածուխ վառեն։ Բայց ասիկա բաւական չէ։ Երկրին մէջ պէտք է ճարտարարուեստը զարգանայ, որովհետեւ ճարտարարուեստին հոգին մեքենան է և մեքենային հացը՝ հանքածուխը։ Թէեւ այսօր փոխուած են պայմանները, քարիւղն ու էլեկտրականութիւնը աւելի նպաստաւոր կերպով կը ծառայեն ճարտարարուեստին, բայց ասով մէկտեղ հանքածուխը կը մնայ ճարտարարուեստի չատ մը մեքենաներուն չարժիչ ուժը։

Ցետոյ, հանքածուխը միայն վառելանիւթ մը ըլլալուն համար չէ որ այնքան մեծ արժէք ունի. հանքածուխէն կը հանուի քանի՜ աւելի կարեւոր իրեղէններ, գլխաւորաբար ներկի նիւթեր։

Բէրքինս անունով Անգլիացի մը հանքածուխէն ելած խայծդանը (քաթրան) թորելով Անիլին ըսուած պայծառ մանիչակագոյն ներկը հանեց և ապա այս գործը խորացնելով կրցաւ երկու հարիւր տեսակ գոյն պատրաստել հանքածուխէն հանուած խայծդանէն։ Եւ միայն ներկը չէ որ հանքածուխէն կը հանուի, այլ տեսակ տեսակ անուշահոտութիւններ, չաքարեղէններ, որոնք այդ սեւ քարի կտորէն կը հանուին։

Մեր երկրի մէջ ածուխը միայն վառելու չի գործածուիր. կը գործածուի նաեւ անով օդային կազ պատրաստելու։ Վերջերս անկէ անթրասիթ ալ պատրաստելու ձեռնարկը եղաւ. բայց ուրիշ երկիրներու մէջ անով զանազան պիտանի իրեղէններ կը պատրաստուին։

Բայց ի՛նչ որ ալ ըլլայ, հանքածուխի մեծ արտադրութիւն մը ապահովելու համար, տեղական սպառումը միայն չի բաւեր. պէտք է օտարերկիրմեծաքանակ արտածելու միջոցները գտնել։ Ինչ որչատդժուար է. բայց անկարելի ալ չէ։ Հանքածուխ արտադրող և արտածող մեծ երկիրներ կան, անոնց հետ մրցիլ հարկ է. և ասիկա կարենալ ընելու համար պէտք է հանքածուխը ոչ միայն լաւ պայմաններու մէջ արտադրել, այլեւ լաւ պայմաններու մէջ փոխադրել։ Այս մասին կը կարծենք թէ չատ պահանջներ ունի մեր երկիրը։

Հանքածուխի մասին դրուած կիսապաշտօն տեղեկագրի մը մէջ կարդացինք.

«Մեր գործաւորը քիչ կրնայ արտադրել. 50 դրչ.ի համար օրական 12 ժամ կ'աշխատի. ոչ մէկ գիւղացի երեք ամիսէն աւելի չի կըրնար դիմանալ այս գործին. արեւ չտեսնող, լուացուիլ չդիտցող, պուլկուր և լուրթա ուտող գործաւորէ մը կարելի՞ է հանքածուխի արտադրութեան պէս ժուռաւոր գործը ապահել՝ այս պայմաններուն մէջ աշխատող գործաւորէն»։

Կառավարութիւնը երկաթուղիներ կը չինէ, երկրին մէջ փոխադրութեան գործը դիւրացնելու համար։ Բայց ասիկա չի բաւեր Էրէյլիի հանքածուխին համար, պէտք է նաեւ ապահով նաւահանգիստ մը ունենալ։

Ուշագրաւ է վերը յիշուած տեղեկագրին մէջ յիշուած սա տողերը. «Մ՛չ մէկ նաւապետ չի կըրնար վճռական կերպով վստահիլ Թուրքիոյ ածուխին։ Օտար մեծ նաւերուն գործին չի գար Էրէյլիէն ածուխ առնել։ Մեծ նաւերը մանր վնասով և կողովով բեռցնելու համար չաբաթներ պէտք են։ Շաբաթներ կ'անցնին և այդ միջոցին յանկարծ փոթորիկ մը կը ծագի և— ինչ որ պատահած է—չոգենաւը կիսովին լեցած կը ձգէ կ'երթայ»։

Ասոնք արտածելու համար մեծ արգելքներ են, բայց հանրապետական կառավարութիւնը որ ո՛չ մէկ դժուարութեան առջեւ կ'ընկրկի, պիտի կրնայ հարթել բոլոր այդ դժուարութիւնները, լրացնել բոլոր այդ պակասները և Թուրքիան դարձընել ածուխի արտադրող և արտածող երկիր մը։

Հանքածուխը մեր երկրին համար իսկապէս թանկագին նիւթ մըն է, կրնանք ըսել նախանիւթ մը։ Ելեկտրականութեան սատարող ազբիւր մը, զոր ըստ արժանւոյն պիտի արդիւնաւորէ կառավարութիւնը։

Ուրիշ պարագայ մըն ալ. երբ հանքածուխին գործածութիւնը երկրին մէջ ընդհանրանայ, փայտին և փայտածուխին տեղ հանքածուխ գործածուի, ասիկա մեր երկրին համար ուրիշ արդիւնաւոր հետեւանք մը պիտի ունենայ, մէկէ աւելի տեսակէտով։ Գիտենք թէ, Թուրքիոյ բնական հարստութիւններէն մէկը կը կազմեն երկրին անտառները։ Մեծատարած անտառներ ունի մեր երկիրը, բայց զգուշաբար պէտք եղածին պէս չեն պահուիր կանոնք. անխղճօրէն անխնայ ծառեր կը կարուին և կանանչ պուրակներու տեղ լերկ հողեր կը ձգուին։ Անոնք որ գիտեն անտառի մը կատարած դերը, կը զգան թէ ի՛նչ մեծ կորուստ կը կրէ երկիրը. թէ՛ նիւթական և թէ ժողովուրդին ֆիզիքական տեսակէտով։ Բոլոր ատոնք նկատի առնելով է որ ուժ կը տրուի հանքածուխի գործածութեան և այդ նպատակին պիտի ծառայէ Անգարայի Միջազգային Ցուցահանդէսը։

ՀԱԿԱԼՐՏԵՍ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ
ԱԺԱՆՆԵՐԸ ԻՆՉՊԷ՞Ս ԿԸ ԾՊՏԻՆ

Պրինիք Բէլէն Պրըթօն կով մըն էր արտաքուստ, դանդաղ ու ապուշի նայուածքով, մինչ ամէնէն գործունեայ պաշտօնեան է ՄԱԼԻԶԷՐՊ ԾԱՌՈՒՂԻՒ ԹԻՒ 10 ՊԻՒՌՈՅԻՆ

Ո՞վ էր Պավէլ Քլաբբէր գերմանացի լրտեսը

(Շար. երէկի թիւէն եւ վերջ)

Ստորագրէ նայիմ, սա թղթիկը ըսաւ ցրուիչը յանձնարարեալ նամակին հետ միաժամանակ երկնցնելով ոքսիւնը։

Սպասուհին, չատ մտազբաղ էր, առանց չատ ուշադրութիւն դարձնելու առաւ նամակը և ստորագրեց մեքենաբար և դուռը գոցեց։

Հինգ վայրկեան կ'ուղէր Մ. Քլաբբէրի զալուն։ Գերմանացին խիստ ճշդապահ էր, ժամը ճիշդ ութին դրան զանգակը կը հնչեցնէր։

Դուռը զարնուեցաւ, պարոն մը տեսնել կ'ուզէր Մ. Քլաբբէրը։

— Հոս չէ, դուրս ելած է, պատասխանեց սպասուհին, սակայն չատ ալ ուշադրութիւն չէր դարձուցած որ, մարդը լամբակին վրայ չահոզրամի տէքօռասիօն մը կը կրէր։

— Ի՞նչպէս, կարելի՞ ըսաւ մարդը, ու չետոյ ցոյց տալով լամբակին ծաղիկը ըսաւ. դիտե՞ս աղջիկս ես Մ, Քլաբբէրին մտերիմն եմ և վարիչը վօժիաարդ փողոցի ամուսնական գործակալութեան, նայէ սա լամբակիս։

— Ա՜խ, այո՛, պարոն, ներողութիւն կը խնդրեմ, գոչեց մտազբաղ աղջիկը, ու ներս հրամցուց այցելուն, որուն աչքը մը ցոյց տալով դուրսը «բաղուսառ»ին մէջ։

Մարդը նստաւ և մրմռաց խիստ ցած ձայնով.

Ինչ կ՛ուզ, պրըթանների ո՞ր գոմէն բերեր է այս կովը։

Վայ անսաուն, մեր գերմանը լաւ աղախին ընտրեր է, չիտակը ըսելիք չկայ։

Երբ Մ. Քլաբբէր եկաւ, խիստ ուրախ եղաւ լամբակին վրայ չահոզրամի տէքօռասիօն կրող մարդը տեսնելով, զոր Մ. Պարուհ կը կոչէր։

Ցետոյ դառնալով աղախինին, այնինքն Պրըթօն կովին, որ անբանի նայուածքով կը նայէր անտարբեր, հարցուց.

— Նամակ և ա՞յլն։

— Ոչի՛նչ, մօնսիէ։

Երկու բարեկամներ ներս մտան և կէսօրին միայն դուրս ելան դրան սեմեակէն։

Այդ կէսօրին Պրիճիթ դուրս ելլելէ առաջ փութաց ուղղակի Պուլվար Մալէզէրպ հրամանատար Շանթօսէի։

— Է ուրեմն, Պրիճիթ Քէլլէն, ի՞նչ ունիք նայինք։

Աղախինը յաղթանակօրէն պատասխանը երկարեց և ըսաւ։

— Ահա՛...

Քառորդ ժամ ետք, ֆրանսական հակալրտեսական Պիւռոյին պետը կը բանար նամակին պարունակը։

Նամակը սէնթրաթիք մելանով գրուած էր և պարունակութիւնը հետեւեալն էր.

«Թիւ 62ը ստացանք. Թիւ 4ին լուր տուէք, Աթօրիա պանդոկին 9 թիւ պարոնը տեսնել»։

Հրամանատար Շանթօսէ նամակը ներփակեց ու երկարելով իր դործակալուհիին, ըսաւ.

— Հիմա կրնաս տանիլ և յանձնել իր հասցէին։

Բարիզի Մալէզէրպ ծառուղիին 10 թիւը հաստատուած ֆրանսական սպայակոյտին հակալրտեսական Պիւռոն այսպէս կը գործէր։

Երբեք Գերմանացին չկասկածեցաւ իր աղախինին, որ Պրըթօն կով մըն էր և Ֆրանսերէնը կը խօսէր արեւմտեան Ֆրանսացիի գաւառաբարբառով, իսկ Պրիճիթ Քէլլէն տասնըհինգ տարիէ ի վեր Բարիզ կ'ապրէր և ոչ իսկ իր լեզուն անսխալ կը խօսէր, անաստւնի պէս կը նայէր, ծիծաղելով կը խնդար իրեն չուրջ դարպասող այրերուն վրայ. անոր պաշտօնը միմիայն Մ. Քլաբբէրի դրան զանգը զարնողին դուռը բանալ և քաղաքավարութեամբ «Պարոնը հոս չէ, դուրս ելած է» ըսելն էր. միայն լամբակին վրայ չահոզրամի տէքօռասիօն կրող պարոնը ներս կ'ընդունէր։

Տօմֆրօնցի սպասուհին յաջողացաւ չատ չուտով Մ. Քլաբբէրի իսկական զբաղումի մասին ֆրանսական սպայակոյտի հակալրտեսական Պիւռոյին անհրաժեշտ տեղեկութիւնները հաղորդել։

Պրիճիթ Քէլլէն 1914 տարիի Ցունիս ամսուն այս տեղեկութիւնները հաղորդեց և չնորհիւ այս գեղջուկ աղջկան, երեւան հանուեցաւ գերման լրտեսներու ցանցը։

—

Պատերազմէն առաջ, Գերմանիոյ պատերազմական նախարարութեան տեղեկատու դիւանը Բարիզի մէջ ալ ճիւղ ունէր։

Կեդրոնը Շան դ'Էլիզէի ծառուղիին վրայ Աթօրիա պանդոկը կը գտնուէր,

Այս պանդոկին 9 թիւին մէջ կը բնակէր Էմիլ Հալլուէտտի ալզասցին։

Հրամանատար Շանթօսէ մեծ ձեռք ձգած էր, հիմա կը ճգնէր գաղտնիքը լուծելու գործը։ տարիէ ի վեր բազում գործակատարներ ինկած էին այդ էմիլ Հալլուէտտին, սակայն չէին կրցած անոր մասին ամենագոյն տեղեկութիւն մը ստանալ։ Հիմա կը հասկնար մարդը գերման տեղեկատու բօին մէկ ժանն է։

Հրամանատար Շանթօսէ իր ժանեներուն ամէնէն ճարպիկը չէց իսկոյն.

— Ինչ տեսնեմ Սուրբ, գոյ մարդը պիտի կրնա՞ս դիմակալել։

Էմիլ Հալլուէտտի, ամէն ա՛ւօտ իր անձնական կառքով լօնեի անտառը կ'երթար, հոն պասասէօռը կը ճաշէր կէսօրերի իսկ իրիկուան ժամը 5ին թէյը Թօրիա պանդոկը կ'առնէր։ Այնհետեւ դուրս կ'ելլար և կէս գիշերին կը դառնար։

Ոչ ոք կ'ընդունէր իր բնակարանը պանդոկը։ Խորհրդաւոր մարդ էր այս գերմանացին և անհրամ կը ծախսէր.

Կ'ըսէին թէ անիլինի մեծ գործարանի մը տէր էր Պատէնի մէջ։ Մինչդեռ իրականին մէջ գերման լրտեսներու պետն էր ան Ֆրանսայի մէջ։

«Էնֆօրմասիօն»

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ԹԱՐՄ
եւ գեղեցիկ դէմք մը ունենալ

ԱՐՏԱ քրէմները բժիշկներու, մասնագէտներու, քիմիագէտներու և դէմքի մասնագէտներու մասնակցութեամբ պատրաստուած արժէքաւոր արտադրութիւն մըն է։

ԱՐՏԱ քրէմները մորթին նրբութիւնը կը պահեն, բիծերը կ'անհետացընեն, փոսիկները կը գոցեն, ուրիչ կարգ մը բօմատներու նման մորթին չնչառութիւնը չարգիլեր։

ԱՐՏԱ քրէմներու բաղադրութեան մէջ գըտնուող արժէքաւոր տարրերու չնորհիւ մորթին բնաթօսական դերը և արտաքին ազդեցութեանց դէմ մորթին կանոնաւորութիւնը կ'ապահովէ։

ԱՐՏԱ քրէմները մորթը կը թարմացնեն և քսուած բաւական դէմքին վրայ կը պահեն երկար ժամանակ, առանց չայտնի ընելու։

ԱՐՏԱ քրէմները դէմքին բացառիկ թարմութիւն և բնական գեղեցկութիւն մը կուտան։ Քսուած հակառոզիապահիկ ուժերուն և ներկերուն շնորհիւ ազդեցութեան արգելք կ'ըլլան։

ԱՐՏԱ քրէմները մորթը կը զօրացնեն և կը սնուցանեն։

Arda եի Biricik Acı badem

քրէմները, քրէմներուն ամենալաւն են։

Մեծաքանակ կը ծախուի Պէյօղլու, Հաճօրտլօ բաստժ թիւ 38 Տաճատ Կիւլէր (Տէրտէրեան) անուշահոտութեան վաճառատունը, ինչպէս նաեւ բոլոր դեղարաններէն և նման հաստատութեանց մէջ։

Տաճատ Կիւլէրի **ԱՐՏԱ** շրջուճքի ներկերը

եղուճգի ԱՐԱՆՕԼը, Պրիճիթ Ա.ճը Պատէմ ՊՐԻՅԱՆԹԻՆ
Կոմա եւլն. արտադրութիւնները իրենց տեսակին մէջ

ԱՆԶՈՒԳԱԿԱՆ ԵՆ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿ. ՖՈՒԹՊՕԼԻ
ՎԵՐՋԻՆ ՇԱԲԱԹԸ
Մանչէսթըր Սիթի ախոյեան ելաւ
Սկովտիոյ բաժակին 144 հազար հոգի
ՆԵՐԿԱՑ ԳՏՆՈՒԵՑԱՒ

Անգլիոյ լիկի մրցումներուն վերջաւորութեան մէկ շաբաթ մնաց։ Շաբաթ օրը բոլոր մրցումները վերջ պիտի գտնեն մէջը ըլլալով նաեւ բաժակի ֆինալը, որ տեղի պիտի ունենայ Սանտըրլէնտի եւ Բրէսթօն Մի մէջեւ։ Երկուքն ալ յառաջապահի տեսակէտով զօրաւոր կազմեր են և այսօր առաջինը լիկի 9րդ իսկ միւսը 11րդ դիրքը կը գրաւեն։ Սանտըրլէնտ մինչեւ այսօր բաժակը չէ շահած իսկ Բրէսթօն յիսուն տարի առաջ միայն կրցած է շահիլ։

Այս շաբթուան մրցումներէն արդէն իսկ առաջին քաթէկօրիի ախոյեանը յայտնի է։ Նկատելով որ յաղթականը միայն երկու կէտ կը շահի և հաւասարը մէկ։ Լիկի մրցումները ընդամէնը 40 են։

Այսօր իրենց 42 մրցումները լրացուցած են բաժակի ֆինալիստները, Սանտըրլէնտ որ 19 յաղթական, 6 հաւասար, 17 պարտուածով ունի 44 կէտ և 9րդ է և Բրէսթօն, որ 14 յաղթական, 13 հաւասար և 15 պարտուածով կը գրաւէ 11րդ դիրքը 41 կէտով։

Ահա առաջին տասը կազմին արդիւնքը, որոնց իւրաքանչիւրը 41 խաղ ըրած է.

	կազմ	կոլ	կէտ
1	Մանչէսթըր Ս.	105—59	36
2	Զարլթըն	56—48	52
3	Արսէնալ	80—49	51
4	Տէրպի	95—87	49
5	Պրէնթֆօրտ	81—76	46
6	Միտըլզպրօ	73—68	46
7	Վուլվիչ	81—66	45
	(Այս խումբն է որ իսթամպուլ պիտի գայ եղեր)		
8	Բօլթըմ	61—63	44
9	Սանտըրլէնտ	89—87	44
10	Կրինզպի	85—78	41

Իսկ երկրորդ քաթէկօրի իջնալու վտանգ կ'անցնեն նշանաւոր Շէֆիլտը, որ այս շաբթու 50 հազար հոգիի առջեւ 4—1 պարտուեցաւ Մանչէսթըրը Սիթիէն։

Այս շաբթու առաջին քաթէկօրիի մէջ 2—0ով պարտուեցաւ 14րդ Չէլսիէն։

Բոռբէկօրին

Այս տարի առաջին քաթէկօրի պիտի անցնին քանի մը տարի առաջ առաջինէն Ինկօյ Պէնքրուլ որ իր 42 մրցումները կատարած է և նետած 88 կոլին դէմ 55 հատ կերած ու 55 կէտ ապահոված է։ Առաջին անցնելիք միւս կազմն է անցեալ տարի ինկող Լէյսթըր Սիթի որ դեռ մէկ խաղ ունի, բայց 54 կէտ ապահոված է։ Այս քաթէկօրիին երրորդը քանի մը կէտ ետ մնացած է։

Սկովտիա

Սկովտիա որ յաճախ կը յաղթէ Անգլիոյ, և որ անգլիական խումբ

Ազգային լիկի մէջ ամէնէն աւելի կէս կորսնցնողներէն կիւնէս, մրցումի մը ատեն

չորս շաբաթ ունին և կրնան ալ այդքան երկարել քանի որ իրենց

Սկաւառակի խափիկ ախոյեան Թոմաս

երկիրը աւելի ցուրտ է։

Այս շաբթու 146 հազար հոգիի առջեւ տեղի ունեցաւ Բաժակի ֆինալը լիկի մէջ 52 կէտով երկրորդ տեղը գրաւող Քէլթիկի և Ապէրտինի միջեւ և առաջինը շահեցաւ 2—1ով։

Լիկի մէջ դարձեալ Րէյնճըրզ գլուխն է։ Այս խումբը իր կատարած 38 մրցումէն շահած է 61 կէտ, մինչդեռ երկրորդը և երրորդը 37 խաղէն միայն 52 կէտ ունին։

ԱԼԻ ՊԱՊԱ ՅԱՂԹԵՑ

Ալի Պապա որ ասկէ առաջ անպաշտօն մրցման մը աւելի քան երկու ժամէն յաղթուած էր հեյլէն ըմբիշ Զախարիայէ, այս անգամ 38 վայրկեանէն յաղթած է անոր և Զախարիա մարած վիճակի մէջ փոխադրուած է հիւանդանոց ու դարմանումի տակ կը գտնուի։

ՄԱՔՍ ՊԻՐ ԴԱՐՁԵԱԼ
ՊԻՏԻ ՄՐՑԻ

Մաքս Պիրի Անգլիոյ ախոյեանէն կրած պարտութենէն վերջ թէեւ ըսողներ եղան թէ անոր պօքսէօրութեան վերջակէտը պէտք էր ըլլար այդ մրցումը, բայց ծանօթ կազմակերպիչ Հուլ կը ծրագրէ Մաքս Պիրի դէմ հանել հարաւային Ափրիկէի ախոյեան Պէն Ֆուրթը։ Հուլ կ'ըսէ.

1.— Մաքս Պիր փորձի պակասի հետեւանքով Ֆուրթի դէմ աւելի լաւ արդիւնք չտուաւ։

2.— Ֆուրթ այդ մրցան այնքան լաւ ու արագ էր որ աշխարհի մէջ ոևէ պօքսէօր զայն դիւրաւ չէր կրնար յաղթել։

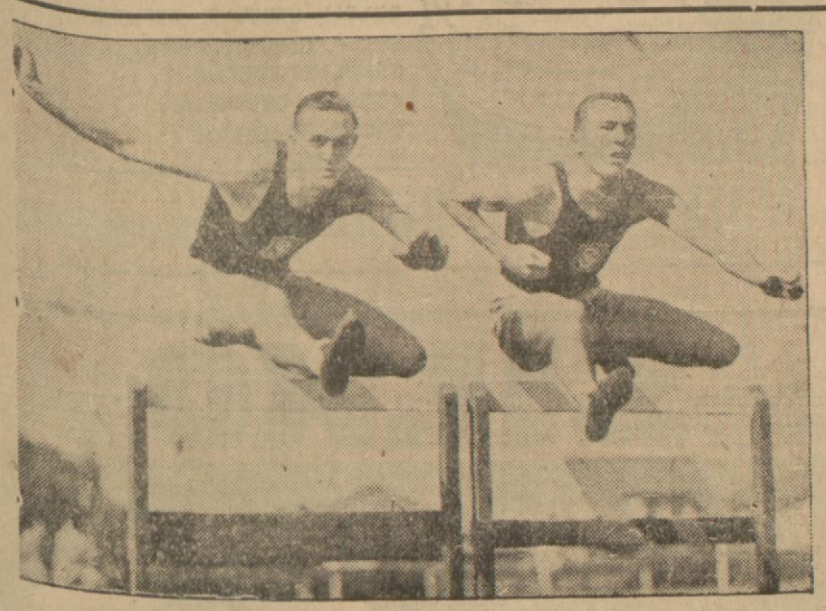

Աւգեւարեալը շահողները՝ Հարտին եւ Մարթէն

Ամերիկացի Աթլէթներու Յաջողութիւնը

Ամերիկայի մէջ աթլէթիզմի եղանակին ոկիզբը տեղի ունեցաւ Բրէսթօն Հարվըրտ համալսարաններուն աթլէթիզմի մրցումը չատ յաջողացած է։ Ահա մէկ քանի արդիւնքները.

100 մէթր պրիկէ (Բ.) 10.8 երկ

400. » կրին (Բ.) 49.4 երկ.

Սկաւառակ.— Թոմաս (Հ) 50.25 մէթր (Թոմաս խափչիկն է և այս էջէն մէջ կը տեսնէք զինքը սկաւառակ նետած ատեն)։

110 մէթր արգելաթռչ.— Ա. Օլիմբիատի ախոյեան Հարմին (Բ.) 4.2 երկ., Բ. Մարթինս (Բ.) 14.3 երկ.

Բարձրութիւն.— Ա. Հօզքինս 1.96 մէթր։

Կալաթասարայ իրաւունքով շահեցաւ
ԻՋՄԻՐՑԻՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ ԴԺԳՈՀՈՒԹԻՒՆԸ ՍԿՍԱՒ

Իզմիրի մէջ կատարուած Կալաթասարայի մրցումներուն համար չատ բան ըսուեցաւ, բայց այսօր կը հասկցուի այլեւս որ Կալաթասարայ իրաւունքով չահած է։

Տօղան Սբօրի դէմ կատարուած մրցման մէջ դատաւորին՝ օֆսայտը կօլ նկատելը և յետոյ իր թէ խոստովանիլը՝ բոլորովին անհիմն են։

Դատաւորը կ'ըսէ թէ ինք այն տեսակ յայտարարութիւն չէ բրած։ Նոյնպէս Մուսլիհ չէ բրած նման յայտարարութիւն մը։

Կասկած չկայ թէ այս յաղթ մրցումներով Կալաթասարայցիները պիրքը չատ զօրացած կ'ըլլայ Ազգային լիկին մէջ։ Մինչդեռ Կալաթասարայ մինչեւ այսօր միայն երկու կէտ կորսնցուցած է. Ֆէնէր կորսնցուցած է 3, Գէչիկթաչ 5, իսկ Կիւնէշ։

Դուբան խումբերէն ալ Կէնճլէր Գիրիւյի կորսնցուցած է 4 կէտ, Անգարա Կիւճու 8 կէտ։

Իզմէրէն Տօղան Սբօր կորսնցուցած է 7 կէտ, իսկ Իւշօք 12 կէտ։

Ահա այս է վերջին կացութիւնը։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԱԽՈՅԵԱՆ
ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ ՍԻԹԻԻ ՄՐՑԱՒՄՆԵՐԸ

Ինչպէս ասկէ առաջ ալ գրած էինք Մանչէսթըր Սիթի եղանակին սկիզբը մեծ արդիւնք մը չէր առած բայց նոր տարին իրեն համար նոր շրջան մը եղաւ, որովհետեւ Մնուն-

Ֆէնէրցիի մրցման մը ատեն

դին և յաջորդ օրուան մրցումներէն սկսելով 1937ին մինչեւ այսօր կատարած 21 լիկի մրցումներէն բնաւ չպարտուեցաւ։

Մեղք որ բաժակի մրցման մէջ Գ. քաթէկօրիի Միլվօլէն դուրս եկաւ։ Որքան իրաւունք ունին Անգլիացիք երբ Տէրպի ու Մանչէսթըր Սիթիի նման կազմերը դուրս հանող Միլվօլի կուտան «Գաճաճ հեթոռ» անունը։

Ճէնէր՝ Անգարայի յաջող խաղերուն ատեն

ՇԱՏԱԿԵՐ ԱՐԹԱՔԻ

(Ոսկերչաց Շուկայէն երգիծական պատմութիւն)

ԵԴ. ԱԼԵԱՆԱՔԵԱՆ

Անցեալ օր, Ոսկերչաց շուկան խոհարար Մարտիկի ճաշարանը քանի մը յաճախորդներ հաւաքուած էին, երբ համբաւաւոր Արթաքի ներս մտաւ ճաշելու։ Ներկաներէն մին, գոհարավաճառ մը, որ լսած էր անոր որկրամոլ ըլլալը, խօսակցութեան միջոցին հարցուց.

— Պարոն Արթաքի, դուն մէկ նստելուդ որքա՞ն կերակուր կրնաս ուտել։

— Դործը գիտէ։

— Ի՞նչ ըսել է այդ, ես ո՛րչափ անօթի ըլլամ, 3 չերտ հաց և 2 պնակ կերակուրէն աւելի չեմ կըրնար ճաշակել։ Այսպէս, եթէ ինծի կէս քաշ հաց ուտել առաջարկեն, սիրսուած եմ մերժել։

— Գալով ինծի, զրամիս համեմատ կը ճաշեմ, այսինքն եթէ չափիմ, աւելի կ'ուտեմ։

— Այսինքն կրնա՞ս մէկ նստելուդ 1—2 քաշ հաց կամ մսեղէն ուտել։

— Էֆէնտի, ի՞նչ պէտք կայ աւելորդ խօսքերու, եթէ զրամ տուող ըլլայ, սա վայրկեանիս կըրնամ փորձի մտնել, օրինակ սա պրծօլաները, մէյմէկ պնակ սա հուկերէն, միսիա տօլմասիէն, էնկինարէն, կրնամ հանգիստ կերպով ուտել։

— Զարմանալի՛ բան, փորձենք տեսնեմ, վարպետ, սա պրծօլաները ամբէ քանի հատ են։

— 14 կտոր։

— Աղէ՛կ ըսիր, ես անոնք ամտղջութեամբ պիտի ուտեմ եթէ զրամը վճարէք, պայմանաւ որ կէս քաշ հաց տրուի միասին։

— Ընդունեցի՛ նայիմ պիտի չափո՞ս։

— Ասկէ զատ պրծօլաներուն վրայէն աղանդեր, անուշեղէն ուտելու եմ մարսելու համար։

— Ամբողջ կերածներուդ զրամը պիտի վճարեմ, բայց ինչպէ՞ս կ'ըլլայ, դուն նստելէդ ի վեր արդէն աւելական կշտացար, պրծօլա, 3 պնակ ուտելիք, հաց, անուշեղէն, սոնք կրնա՞ս ուտել։

— Ախորժակս գիտէ, ես ճաշեմ ուք նայիցէ՛ք։

Խոհարարը եփուած պրծօլաները նորհեակ բերելուն՝ ոկրամոլ Արթաքի առանց չուշ առնելու զանոնք լափել սկսաւ։

— Ահա վերջին մէկ կտորը մնաց. չե՛ղ տեսնեմ, ա՛ն ալ կեր։

— Դուն հոգ մի՛ ըներ, ան տեղը տաւ։ Վարպե՛տ, սա ձիթաիւղով նկինարէն մէկ պնակ պատրաստէ, էս քաշ հաց բեր, հետը սալաթա ուզեմ։

— Հրամմեցէք. կ'աղաչեմ, Արթաքին խօսքի մի բռնէք որ չշուտ։

— Ինչը պիտի շուարի, չե՞ս ճաներ, ամէնքն ալ կերաւ։

— Վարպետ, շուտ ըրէ, սա ի՞նչ ուկ էր։

— Պարզունակ թաւասը։

— Պնակ մըն ալ այդ ձուկէն ուր, սա միսիա տօլմասիէն բօրհոն մը կ'ուզեմ, քիչ մըն ալ հացակէ։

— Բարեկամ ի՞նչ կ'ընես, իրաւ ետեւէ պնակները սկրթեցիր, ամէլէն ծնօտդ ալ չդադնեցա՞ւ։

— Կեցիր նայի՛նք, վարպետ, սա ըրէ, պնակ մը փիլաւ տո՛ւր, ա պէօրէկէն ալ ղրկէ, տաքուկ ըլլայ։

— Բարեկա՛մ, ի՞նչ կ'ընես, ա՛նդեր, անուշեղէն ըսիր, դեռ կերակուրներուն չարքը չի վերջացաւ։

— Անուշեղէնին ատեն կայ, կեր մէյ մը փորերնիս կշտացնենք, ետքը անուշեղէնի կը սկսինք, այէն պատուղ ալ կ'ուտենք։ Մարտիկ աղա՛, սա հաւու խորովածէն մակ մը տուր, սալաթան չի մոռնաս։

— Ինչպէ՞ս պիտի մարսես այդ կերածներդ։

— Անոնք տեղերնին գան, դուք միայն խօսքերնիդ յարգեցէք, մինչեւ կշտանալս պիտի ուտեմ, հոս նայէ վարպե՛տ...

— Ի՞նչ կայ, նորէ՞ն կերակուր պիտի ապսպրես, հարցուց գոհարավաճառը չուարած։

— Արթաքի, խելքի՞դ եկաւ, ո՞ւր լեցուցիր այդչափ ուտելիքը, աւելցուց ուրիշ մը։

— կարճ խօսք, Մայիսը եկաւ, դուք ինծի եչեն Մահալլէ ջուրերը տարէք մինչեւ իրիկուն կ'ուտեմ։ վարպետ, միսիա տօլմասին բերնիս շատ համով եկաւ, դուն ինծի պնակ մըն ալ բեր, բայց քիչ մը շատ դիր։ Մարտիկ աղա, սա պատէմլի իմբրիկ հէլվասիէն էանաֆճա թաւախ մը լեցուր։

— Նէֆէս առ պէ մարդ, գոչեց Արթաքին ճաշելու հրաւիրող անձը, դուն իրաւ կշտանալ չգիտցող ոկրամոլ մըն ես եղեր։

Ծանօթները մին միջամտելով ըսաւ.

— Բարեկա՛մ, գիտցած եղիր անոր ատամոքսը այրող վառարան մըն է՝ ինչ նետես կը հալի, անոր համար դուն կերածներուդ դրամը տալով՝ առ քալէ, քիչով կ'ազատիս, ինչու որ ես ականատես եղած եմ, այս ձմեռ շուկան ափսէով բերուած վեցուկէս քաշ խայտախը մէկ նստելուն կերաւ, բաւ է որ փոխարժէքը վճարող գտնուի, անանկ չէ՞ Արթաքի։

— Ի՞նչ ըսել է էֆէնտիմ, մեր պայմանը որոշ է, դեռ անուշեղէններ ու աղանդեր պիտի ուտեմ։ Վարպե՛տ, ինծի բօրսիօն մը էքմէք գատայիֆի, մէկ պնակ գոմբօսթօ տուր, բերանս չորցաւ, ½ գաւաթ մը լէմոնատա ղրկէ։

— կեցցե՛ս Արթաքի դուն այս ընթացքովդ հին ատենուան Օհանն Օղլուն պիտի անցնիս։

— Գործերնուս նայինք, սա չեղա՛ւ Մարտիկ աղա, դուն 2—3 լիւլէ խայտախ բեր գոմբօսթային համար։ Ո՛ւր է, սա՛ ճամէքհանի խնձորներն ու նարինջները ինծի չեն բաւեր, ուրիշ պտուղ չէ՞ մնացած։

— Հասկցա՛յ, բարեկամ, իրաւ դուն քնաւ կշտանալիք չունիս. անոր համար կերածներէդ զատ եթէ ուտելիք ապսպրես, ալ չեմ ճանչնար։ Մարտիկ աղա, այս հաշիւը ինծի գրէ, ըսելով՝ գոհարավաճառը դուրս ելաւ խանութէն, բոլորովին զարմացած և ինքնիրեն մտովի ըսելով.

— Առանկ որկրամոլ կեանքիս մէջ չէի հանդիպած։

ՅԱՐԳԵԼԻ ՅԱՋԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՄ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Բարեփին վրայ ճամբորդներու նոր սրահի մը կառուցման հետեւանքով, Ղալաթիոյ քարափի նախկին գրասենեակս փոխադրած եմ նոյն կարզը ՐԸՆԹԸՄ ՃԱՏՏԷՍԻ թիւ 17 գրասենեակը, ուր պատրաստ եմ ըստ առաջնոյն անհրաժեշտ բոլոր դիւրութիւնները հայթայթել ինծի դիմող ճամբորդներուն։

Վստահ եմ որ, տարիներէ իվեր հաստատութեանս ծանօթ յարգելի հասարակութիւնը, պէտք ունեցած պարագային, պիտի հաճի պատուել գրասենեակս, ուր ամէն տեսակ տեղեկութիւն և դիւրութիւն կը տրուի սիրայօժար։

Հեռաձայնի նոր թիւ 43043։

Շոգենաւային գործակալ
ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՔԻՕՒԼԵԱՆ

ՈՁԻՐ ՄԸ, ՈՐՈՒ ԳԱՂՏՆԻՔԸ ՉԼՈՒԾՈՒԻՐ

ՈԳԵՀԱՐԳ ԿՆՈՋ ԳՈՒԹԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ Կ'ԻՐԱԿԱՆԱՆԱՆ ԲԱՅՑ ԲԱԻԱԿԱՆ ՉԵՆ ԳԱՐ

Ամերիկայի մէջ չորս հոգիի մահուամբ վերջացող ոճիրի մը դատանիքը հոն բնակող ֆրանսացի կնոջ մը կողմէ երեւան հանուած է հետեւեալ հոգեբանական պայմաններուն տակ։

Ջատկական արձակուրդին զուգադիպող չաթաթ օրը Նիւ Եօրքի մէջ մօտէլցու 22 տարեկան երիտասարդ և գեղանի վերոնիքա Կէրէօն իր տանը մէջ մեռած գտնուած է։ Քովի սենեակին մէջ ալ միեւնոյն վիճակին մէջ գտնուած է իր մայրը։ Եւ իրենց աթարթըմանին վարձակալներէն մին ալ անոնց յարկաբաժնին մէջ մեռցուած է։

Նիւ Եօրքի ոստիկանութիւնը 3 հոգիի մահուամբը վերջացող այս առաջին ներքին ծալքերը չի կարողանար քակել։

Ճաճախորդներէն մին միջամտելով ըսաւ.

— Բարեկա՛մ, գիտցած եղիր անոր առաջնոքը այրող վառարան մըն է՝ ինչ նետես կը հալի, անոր համար դուն կերածներուդ դրամը տալով՝ առ քալէ, քիչով կ'ազատիս, ինչու որ ես ականատես եղած եմ, այս ձմեռ շուկան ափսէով բերուած վեցուկէս քաշ խայտախը մէկ նստելուն կերաւ, բաւ է որ փոխարժէքը վճարող գտնուի, անանկ չէ՞ Արթաքի։

— Ի՞նչ ըսել է էֆէնտիմ, մեր պայմանը որոշ է, դեռ անուշեղէններ ու աղանդեր պիտի ուտեմ։ Վարպե՛տ, ինծի բօրսիօն մը էքմէք գատայիֆի, մէկ պնակ գոմբօսթօ տուր, բերանս չորցաւ, ½ գաւաթ մը լէմոնատա ղրկէ։

— կեցցե՛ս Արթաքի դուն այս ընթացքովդ հին ատենուան Օհանն Օղլուն պիտի անցնիս։

— Գործերնուս նայինք, սա չեղա՛ւ Մարտիկ աղա, դուն 2—3 լիւլէ խայտախ բեր գոմբօսթային համար։ Ո՛ւր է, սա՛ ճամէքհանի խնձորներն ու նարինջները ինծի չեն բաւեր, ուրիշ պտուղ չէ՞ մնացած։

— Հասկցա՛յ, բարեկամ, իրաւ դուն քնաւ կշտանալիք չունիս. անոր համար կերածներէդ զատ եթէ ուտելիք ապսպրես, ալ չեմ ճանչնար։ Մարտիկ աղա, այս հաշիւը ինծի գրէ, ըսելով՝ գոհարավաճառը դուրս ելաւ խանութէն, բոլորովին զարմացած և ինքնիրեն մտովի ըսելով.

— Առանկ որկրամոլ կեանքիս մէջ չէի հանդիպած։

Լրագրողը կ'առնէ այդ գոյքերը գտնելով ժընըվիէվ Զէֆֆելի կը բերէ և ան ալ կէտէօնին օձիքին մէկ կոճակը գտնելով ու վրան նայելով զէպքը այսպէս կը հասկցնէ.

«Ոճրագործը կէտէօն նոյնինքն է։ Տանը մէջը ոճրագործին պատահականիլը կարծուող ճերմակ ձեռնոց մը ոճրագործին կողմէ դատական կազմակերպութիւնը զբաղեցնելու նպատակաւ, մասնաւոր կերպով տունին մէջը ձգուած է։ Ձեռնոցին աջը երիտասարդ պզտիկ մըն է և այս ընտանիքին բարեկամն է։ Մեռնողը վերոնիքային փոխադարձ սէր չէր տեսած և այդ չորրորդ սպանեալն ալ անա այդ երիտասարդն է։ Եւ սպաննուողին մարմինը դէպի Արեւելքի կողմերը ցեխերու մէջ մխրճուած է։»

Աւրդարեւ ոստիկանութիւնը քննութեանց կ'սկսի։ Եւ կնոջ բացատրածին պէս երիտասարդին մարմինը մէջտեղ կ'ելլէ ցեխերուն մէջը ոտտած։ Եւ ձերունի կէտէօնը այս աղաղակող ապացոյցին վրայ դարձեալ կը ձերբակալուի։

Իսկ ժընըվիէվ Զէֆֆէլն ալ չդիմաւը առնելով Նիւ Եօրքէն ՓըրանՏա կը դառնայ։

Ոգեհարց կնոջը Ամերիկեան ոստիկանութեան այսքան լայն ծաւալութիւններ տալուն հակառակ դատին ներքին ծալքերը առաջ չեն երթար դժբաղդաբար։

Այս կացութեան դէմ Ամերիկեան ոստիկանութիւնը կը շարունակէ իր քննութիւնները նոր հետքեր ու փաստեր գտնելու համար և խորհի դարձեալ ժընըվիէվ Զէֆֆելը չուտափոյթ Ամերիկա բերել ու անոր մասին պէտքեղած դիւանագիտական ձեռնարկները բրած է Ֆրանսական կառավարութեան մօտ։

ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԿԵՐՊՈՎ ՕՐԲԵԼԷ ՋԳՈՒՇԱՑԷՔ

Ձեմարիտ VIM ը անվնաս կը մաքրէ

Հաստատակամ մաքրող նիւթերը մակերեսները կը գծծեն, մինչդեռ երբ խոնաւ լաթի կտորի մը վրայ քիչ մը ՎԻՄ դնելով թեթեւօրէն սրբելով ըլլաք իւղերէն եւ աղտերէն հետք չի մնար։ Ձշմարիտ ՎԻՄ գործածելը ձեր գործը կը դիւրացնէ եւ մաքրութիւնը առարկաները գեղով կ'ապրեր։

Հետեւեալ առարկաները մաքրելու համար միշտ ՎԻՄ գործածեցէք

ԱՄԱՆ, ՏԱՓԱԿ, ՊԱՏԱՌԱՔԱՂ ԵՒ ԴԱՆԱԿԻ ՍՓԱՍՆԵՐ, ՆԵՐԿՈՒԱՄ ՏԵՂԵՐ, ՏԱԽՏԱԿԵ ՄԱՍԵՐ, ՄԵՏԱՂԵԱՅ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ, ՓՕՐՄԸԼԷՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ, ԱՊԱԿԻԷ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ

ԿԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՑԷՔ

SİLKO

ՈՒՄՐԱԹԻԶՄԸ ԼՈՒՄՊԱԳՈ ՍԻԼԿԱԹԻՒՔ

Չիտրէճ եւ grsա ոուլթեճէ յառաջ եկող բոյոր ցաւերը կը հաճոյարտեցնէ։

ERGO

«Ժամանակ»ի Պատմուածքներէն

ՓՈԿԵՂԷ ԹՈՒՐԸ

ԲԻԷՒ ՇԱՆԼԷՆ

Թարգմանեց՝ Դարբինոցապետ

(Շար. երէկի թիւէն եւ վերջ)

— Եթէ ձերդ վեհափառութիւնը ինձ թոյլ կուտայ, առաջարկեց իշխան Նիւշաթէլսքի, գրեմ Հէնրի տ'Ավրանժի, իրեն յայտնելու համար ձեր տհաճութիւնը:

— Համաձա՛յն: Իրեն պիտի գրէք որ ես կը յուսայի իրեն մօտ աւելի քիչ տկարութիւն, աւելի վճռականութիւն:

* * *

1813 հոկտեմբեր 16ին, Նաբոլէոն կը ճաշէր, Լայբցիկի մօտ Վաշաուս գիւղին մէջ, երբ թնդանօթածգութիւնները իրեն հաղորդեցին թէ Շվայցենպէրկի մօտ ճակատամարտի կը մտնէ: Աւստրիացիներէ զեկավարուած, յարձակումը կատաղի կը տեսնուէր: Մաքսօնալտ գերազոյն ճիգեր գործածեց, որպէսզի ետ խլէ Կրօս Բօսանայի հաստափակ ամրոցը, ուր թշնամին բազմաթիւ թնդանօթի հրետանիները համախմբած էր:

— Ամէն գնով պէտք է այս ռազմագիտական վայրը ետ խլել, հրամայեց կայսրը:

Եւ դառնալով Պէրթիէէի ըսաւ.

— Այս նպատակին համար մեր ամենալաւ հեծելագունդերէն մէկը ղրկեցէք:

— Ես արդէն միտքս դրած եմ, սըր: Անիկա իմ զարմիկիս գունդը պիտի ըլլայ: Ծանդիմանութիւններէն յետոյ զորս իրեն ուղղեցի, կը համարիմ որ անհրաժեշտ է ցոյց տալ թէ արժանի է ձերդ վեհափառութեան վստահութեանը:

Նաբոլէոն, իր մեծ գորշագոյն վերարկուին գրպանէն դուրս հանեց ծխատուփ մը, քթախոտ քաշեց, չպատասխանեց:

* * *

Լայբցիկի մօտ պարտութենէն յետոյ, որ սաքսոնցիներու մատնութիւնն էր պատճառը, կայսրը, ընկերակցութեամբ Պէրթիէէի, Պէրթրանի, որ Տիւրօքի յաջորդած էր, Կուրկօյի, առաւօտեան կանուխ Փրիպուրկ հասաւ, բողոքական հովուի մը մօտ ապաստանեցաւ: Նախքան ընթրիքի նստիլը, ասպազէն մը, որ կը կրէր համեաի մը թամբը, ներկայացաւ հազարապետ Կուրկօի, արտօնութիւնխնդրեց մարէշալ Պէրթիէէի ներկայանալու:

— Որպէսզի սպաննուածի մը վերջին կամքը կատարեմ, յայտարարեց անիկա:

Տասը վայրկեան աւելի ուշ, առաջնորդուեցաւ սրահ մը, ուր մարէշալը կայսեր մօտ էր, որ ոտքերը կը տաքցնէր:

— Պարոն մարէշալ, յայտարարեց զինուորը, ես հազարապետ տ'Ավրանժի հրամանները տանող զինուորն եմ, սպաննուած Լայբցիկի մօտ, երբ կը տիրէր Կրօս Բօսանա հաստափակ ամրոցին: Նախքան ձի հեծնելը, որպէսզի յարձակման հրամանը կատարէ, որ ձերդ գերազանցութիւնը ստորագրած էք, Պ. հազարապետը ըսաւ ինծի. «Եթէ սպաննուիմ, պաշտօն կը յանձնեմ համետէս աջ թամբս զատես, զայն տանիս առանց բանալու իշխան Նիւշաթէլսքի»:

Եւ վայրկեան մը կանգ առաւ, որպէսզի յուզմունքին տիրապետէ, ըսաւ:

— Ահա՛ զայն:

Պէրթիէ առաւ թամբը, կապերը քակեց, որոնցմով սեղմուած էր, երկու պահարաններ հանեց:

— Յանձնեցէք Կուրքօի, որպէսզի բարձրաձայն կարդայ զանոնք, հրամայեց կայսրը:

Առաջին պահարանին մէջ նամակն էր, որ մարէշալը ուղարկած էր իր զարմիկին:

«Նորին վեհափառութիւնը, գրած էր Պէրթիէէ, քեզմէ դժգոհ է: Անիկա քեզի գործօն կը համարէր: Թերեւս նաեւ աւելի արժանընտիր: Համոզուած եմ որ սրտիդ մօտ է առժամեայ տկարութիւն մը վերստին գնելու, անոր ցոյց տալու որ, ինչպէս երդուընցար երկրորդ տարուան միջոցին մօրդ եւ իմ առջեւ, քու անձնուիրութիւնդ հանդէպ օգոստափառ պետին քան զը կորնցուցած չէ իր ուժէն:»

Պէրթիէէ, որ կ'ունկնդրէր այս խօսքերը, դարձաւ որպէսզի իր յուզումը ծածկէ:

Երկրորդ պահարանին մէջ կար նամակ մը ուղղուած մարէշալին որուն մէջ կ'ըսէր.

«Որպէսզի կայսրը հաւատի ըլլայ իմ անձնուիրութեանս և յարգանացս, բաւական պիտի ըլլայ փնտռելու թամբը, որ պիտի յանձնէ իմ հրամաններս կատարող զինուորը: Առարկան, որ մէջը պիտի գտնէ, բոլոր կռիւներուն մէջ ինձմէ անբաժան է եղած: կը յուսամ որ իմ մահուընէս վերջ, այս առարկան Նորին վեհափառութեան յուշմունք պիտի պատճառէ, որպէսզի չվարանի ներելու տկարութիւնը — սակայն խիստ կարեւոր — որ ցոյց տուաւ իմ գունդս»:

Զինուորը թամբը յանձնեց Նաբոլէոնին: Անոր մէջէն կայսրը դուրս հանեց փոկեղէ թուրը, որ 1794ին, Հէնրի տ'Ավրանժի նուիրած էր, Գաբուչիններու պարտէզին մօտ:

Այն ատեն Նաբոլէոն ոտքի ելաւ և սկսաւ լռելեայն պտտիլ սրահին մէջ, միայն թաքցնելու համար իր վիշտը և արցունքները խեղդելու, որոնք իրեն աչքերուն մէջ կը պըլպլային...

ԽՈՆԱՀՈՒԹԵԱՆ ՊԱՂԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԿՌԻՓԻ ԴԷՄ

ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ ՄԻՄԻԱՅՆ

ԱԼԿՕ

ԲԱՆ

ALGOPAN

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ԲՈԼՈՐ ԴԵՂԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Կեդրոնատեղի՝ Պէյօղլու, Կալաթասարայ, Թօփաթեան պանդոկի դէմ, «ԿԱԼԱԹԱՍԷՐԱՅ ԷՃԶԱՆԷՍԻ» դեղարանը, ՇՀՄԻԷՏ ՃԷՎՃԵՏ:

Nesriyat Muduru
PUZANT SAMLIYAN

Basıldığı yer
BURHANEDDİN Basımevi

Տօքթ. Պ. ՔԻՐԷՄԻՏՉԻ
Մասնագէտ
Ներիին հիւանդութեանց
Ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի ժամը 15էն 19:
Հասցէ՝ Թարլա Պաչի ճատէսի թիւ 172 աբարթըման Ա· յարկ:

Տ.ՏԱ.ՆՏՕՐԻԱ

Ցուղարկաւորութեան կազմակերպիչ հաստատութիւն
Հիմնուած 1889ին
Բերա, Ասմալը Մէսճիտ
Թիւ 20: Հեռաձայն՝ 41630

Ցուղարկաւորութեան ամէն գործ կը ստանձնենք: Մեր ապրանքները լաւագոյն եւ ժամանակին են եւ 42 տարիէ ի վեր մեր աշխատանոցներուն մէջ կը պատրաստուին: կը տրամադրենք դագաղներ, ծաղկեպսակներ, դագաղակիրներ: կը կատարենք ծեսակերպութիւններ, կը պատրաստենք մահազդներ եւ մահարձաններ:

Դիշերային սպասարկութիւն՝ Գէրքէ, Գալբօն, Զրքմազ փողոց
Հեռաձայն՝ 44031
Դագաղակիր օթօներ՝ 3 ոսկիէն սկսեալ

— Այս ինչ պատիժ էր Անէթին համար, խեղճը տասնըհինգ տարի արցունք թափեց, ծեռքէն եկաւը ըրաւ, զղջաց, նորէն չազատեցաւ իր ճակատագրին ծեռքէն, խեղճ կին, դեռ որքան պիտի տառապիս, արցունք թափես:

Դուռը զարնուեցաւ:

Վիտօք սթափելով իր խորհրդածութենէն, դուռը բացաւ:

Գրագիր մը երեւաց սեմին վրայ:

— Ի՞նչ կայ, հարցուց Վիտօք:

— Ձեր հասցէին անտուկ մը եկած է:

— Մնտու՞կ:

— Այո, ծանր ըլլալուն վեր չհանեցինք, վարը բակն է:

— Թող բանան:

— Անտուկին վրայ գրուած է որ ձեր ներկայութեան պէտք է բացուի:

— Ատ ի՞նչ կը նշանակէ:

— Չեմ գիտեր:

— Հասկցայ, Արիսթօ նորէն խաղ մը խաղացած ըլլալու է, մէկ անգամէն օձիքը ծեռքէս ազատելու մտքով մէջը պայթելիք նիւ՞թ դրած է, երթամ տեսնեմ:

Վիտօք բակ իջաւ ուր քանի մը ոստիկաններ խորհրդաւոր անտուկին շուրջ հաւաքուած, կասկածելի նայուածքով զայն կը դիտէին առանց անոր մօտենալ համարձակելու:

Մնտուկը դագաղի կը նմանէր:

— Ե՞րբ բերին, հարցուց Նիւոք:

— Չենք գիտեր:

— Ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ չէք գիտնար:

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԱՆՏՈՒԿԸ

Վիտօք Օպէնը գաղտնի կերպով իր Սէնթ Անէթուան փողոցի տունը տանելէ, զայն Մանօնի խնամքին յանձնելէ ետք Սէնթ Ան փողոցի աշխատութեան սենեակը դարձաւ:

Ծուզումնալից վայրկեաններ անցընելէ ետք, առանձնանալուս, ինքնիր գլխուն տրամաբանելու պէտք կը զգար, դէպքերը կայծակի արագութեամբ իրարու յաջորդած, եկած լոյս սփռել կարգ մը իրողութեանց վրայ որոնք այժմ բոլորովին լուսաբանուած էին իրեն համար:

Այլեւս կասկածելու պատճառ չունէր:

Իր զաւակները գտած էր, Արիսթօ իր զաւակներէն մին գող մը ըրած էր, կը պատրաստուէր միւսն ալ անուանական կերպով գողի վերածել:

Արիսթօյի վրիժառութիւնը սարսափելի պիտի ըլ-

ԳԵՂԵՑԻԿ ՄՈՐԹ ՄԸ

ԱՆԴԻՄԱԴՐԵԼԻ ՄԱԳՆԻՍ ՄԸՆ Է

…իզդի քի-
…գէտի մը
…ին չնոր-
…հիմա բո-
…կին ե ր ը

կրնան գեղեցիկ մորթի մը տիրանալ։ Նախ, ձեր սիրուհութիւնը ձեր մորթէ՞ն կը ծնի։ Ուրեմն, ջանաց եք ամէնուն ուշադրութիւնը գրաւելիք միջոցին դիմել։ Ձեր մորթը գեղեցիկ ու փափուկ ըլլալու համար ՇՆԶԵԼՈՒ ՊԻՏՔ ՈՒՆԻ։ Ներկայիս այդ բանը ապահովող մէկ քրէմ միայն կայ։

Համբաւաւոր մասնագէտ ԺԱՆ ՏՔ ԲԱՒԻԼ վերջին գիւտը եղող ՑԵՐԵԿԵԱՑ ՔՈՒԼՄ ՍԻԱՄՈՒԱԶը թափանցիկ չեղող միւս քսէնիներուն հակառակ՝ օդին մէջ թափանցիկ է։ ԴԻՇԵՐԱՑԻՆ ՔՈՒԼՄ ՍԻԱՄՈՒԱԶն ալ զէմքը կը զարդարէ աննման և բնական մորթի գոյնով մը։ Ձեր մորթը ազնուացնելու համար գործածեցէք ԴԻՇԵՐԱՑԻՆ ՔՈՒԼՄ ՍԻԱՄՈՒԱԶ (քօլտ քրէմ)։ Ապդեցութիւնէն այնչափ վստահ ենք որ, եթէ գոհ չմնաք, կ'երաչխաւորենք ձեր դրամին իսկոյն ետ տրուիլը։

CREME SIAMOISE

ՀՐ ԾԱԽՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՂ (2)

ՍԻՆԷ ԱԶԱԿ

այս Շորեքշաբթիէն սկսեալ կը ներկայացնէ պատմական ֆիլմ մը

Յիսուսի կեանքը

հնչակեան նաեւ Սիմոն Սիմոնի «ԿԱՆԱՆՑ ԼԻՃԸ» որ յաւելուածաբար պիտի ներկայացուի։

Մ. ԹՕՓԱԼԵԱՆ.

Պէյօղլուի միակ առաջնակարգ

ՊԱՆԴՈ - ՋԱԶԱՐԱՆԸ

Ամէն երեկոյ ընտիր միւզիք եւ պար
Եւրոպական եւ Արեւելեան խոհանոց

ԳԻՆԵՐԸ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ

Ամէնէն պարզ, բայց է՛ն կարեւոր միջոցը

Հակառակ ցուրտին դէմ բազմաթիւ պիտանի ու անպէտ միջոցներ ձեռք առած ըլլալուն, ասոնց ամէնէն պարզ, բայց ամէնէն կարեւորը մոռցած էր։ Մսեցաւ եւ քովը մէկ քաշէ

GRiPiN

չպահելուն պատիժը կրելով հիւանդացաւ։

ԿՈՒԻՐԻՆը բոլոր ցաւերը, խիթերը անմիջապէս կը կարէ։

ԿՈՒԻՐԻՆը մանաւորարար ազդեցիկ է հարբուխի, գլխու եւ ակռայի ցաւերու, ցրտառութեան եւ յոգնածի դէմ։

ԿՈՒԻՐԻՆը կարեւորութեամբ կը յանձնարարուի բոլոր ջերմութիւն պատճառող հիւանդութեանց դէմ։

Բերնէն եաճ իրաճանչիւր ակռայ կը ցեաճանակէ որ կեանքի հիմնաճարեէն մին եակուած է, բայց

ՌԱՏԻՕԼԻՆ

ձեզի այս վախճանէն գերծ կը պահէ

Ձեր ակռաները օրը երկու անգամ Ռատիոլին ակռայի խիւսով խոզանակելով, ասոնց իրական առողջութիւն եւ տեւական կեանք կ'ապահովէք։ Ռատիոլինը ո՛չ միայն ձեր ակռաները կը մաքրէ ու կը փայլեցնէ, այլ նաեւ կ'ոչնչացնէ բերնի բոլոր միքրոպները։

ՄԻՇՏ ՌԱՏԻՕԼԻՆ

— 366 —

լար եթէ Վիտօք վրայ չհասնէր, Արիսթօ յանցաւորն ալ, անմեղն ալ պիտի առաջնորդէր ամօթէ անդունդը, այսպէսով թէ Վիտօքը, թէ իր կինը իրենց կեանքի վերջին օրերուն անդարմանելի յուսահատութեան մէջ պիտի ձգէր։

Թէեւ հիմա ամէն գաղտնիք երեւան ելած էր Վիտօքի համար, բայց տակաւին կացութիւնը բարւոքած չէր, կատարուելիք գործեր կային, ինչպէ՞ս պիտի ելլէր ասոնց մէջէն, մտածելով որ սարսափելի, ցաւալի երկընտրանքի մը առջեւ կը գտնուէր, Վիտօքի հայրական սիրտը պատառ պատառ կ'ըլլար։

Երկու եղբայրներ կային մէջտեղը, երկուքն ալ ըստ երեւոյթին յանցաւոր էին, այդ եղբայրները այնքան իրարու կը նմանէին որ անկարելի կ'ըլլար յանցաւորը անմեղէն զանազանելը, Վիտօքի զաւակներն էին անոնք։

Իր զաւակներէն մին ազատելու համար պէտք էր միւսը անոր զոհել։

Հայր ըլլալ, մանաւանդ Վիտօքի պէս հայր մը եւ դիմանալ։

Օպէնի անմեղութիւնը հաստատելու համար Թօմպուլիկը ամբաստանել պէտք պիտի ըլլար, բայց միթէ հօր մը սիրտը կրնա՞յ դիմանալ իր զաւակը քրէական յանցանքով ամբաստանելու զոհողութեան, հօր մը կամքը կրնա՞յ այդ աստիճան փօքրաւոր ըլլալ, թերեւս, բայց այս պարագային ու՞ր կը մնայ սրտին ինքնիշխանութիւնը։

Ահա այն եղերական հարցումները որոնք վտանգաւոր հիւանդութեան մանրէներուն պէս կը խժային Վիտօքի ուղեղին մէջ։

Վիտօք այնքան տարուեցաւ իր հայրական զգա-

— 367 —

ցումներէն որ պահ մը կարծեց թէ Թօմպուլիկը իր զաւակը չէր. բայց շուտ հերքեց այդ անհիմն կարծիքը, երանի թէ իր զաւակը եղած չըլլար, ամէն բան հիմա վերջ գտած պիտի ըլլար, բայց իրականութիւնը տխուր միանգամայն ցաւալի էր, Թօմպուլիկը իր հարազատ զաւակն էր։

Վիտօք բաւական մտածելէ ետք ինքնիրեն մոլտաց.

— Ալ վստահ եմ, Արիսթօ տղոցս իրար նմանելէ օգտուելով մեքենայութիւն լարած է, միտքէս անցած էր, չեմ սխալիր, Թօմպուլիկը ծեռքը գործիք ընողը Արիսթօն է, դժբախտաբար Թօմպուլիկը զաւակս է, բարեբախտաբար դաւադրութեան թելերը ծեռքս առած եմ հիմա, Արիսթօ տղոցս տեղը գիտէ եղեր, անոնց մէկ մէկուն յոռի խառնուածքէն օգտուելով զայն իր ճանկը անցուցած, աշխատած է իրեն պէս սրիկայ մը դարձնել զայն, վերջապէս յաջողելով իր աջ բազուկը ըրած է, իր վրէժը առնելու համար ասիկա բաւական չէ համարած, ուզած է միւս զաւակս ծեռք անցնել, չյաջողելով ուզած է մէկ եղբօրը միջոցով միւսին պատիւը աղարտել, յաջողած է մաքիավելական հնարքով մէկուն գործած ոճիրը միւսին վրայ բեռցնել. պարտաւոր եմ զաւկիս մէկը ազատելու համար միւսը զոհել, Օպէնը անմեղ հանելու համար Ժան Լուին կախաղան հանել պէտք է. ճար չկայ, ուշ մնացի, յանցաւորը չեմ կրնար զղջման հրաւիրել, եթէ նոյն իսկ յաջողիմ, կրնա՞մ ետ կենալ զայն արդարութեան ծեռքը յանձնելէ։

Վիտօք համոզուելէ ետք իր ըսածներուն ճշդութեան, գլուխը ծեռքերուն մէջ առած, ինքնիրենը ըսաւ.

ՍԱԿԱՐԱՆ

29 Ապրիլ 1937 ԵՇ

ՓԱԿՈՒՄ

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐ ԵՒ ԲԱԺԱՆԹՈՒՂԹԵՐ

Պետ. Դրամատուն	94.—
Պանք Օթօման բաժն. ֆր.	446.—
Ներքին Փոխառութիւն	96.—
Սվազ Էրզրում	95.—
Անատոլու պարտ. Ա.Բ.	40.—
Պօն Անատոլու	44.60
Անատոլու բաժ.	23.75
Իւնիթիւրք Ա.	20.40
» » Բ.	20.—
» » Գ.	—.—
Իշ Պանքասը	10.80
Պօմոնթի	10.50

ԹՂԹԱԴՐԱՄՆԵՐ

Թրքական ոսկի	1055.—
Սթերլին	625.—
Լիրէթ	130.—
Ֆրանք ֆրանսական	113.—
Զուիցերիական ֆրանք	575.—
Պելճիական ֆրանք	85.—
Տրախմի	23.—
Լէյ	14.—
Լէվա	23.—
Տօլար	126.—
Ռայխսմարք	26.—

ՉԷՔԵՐ

Լոնտոն	625.—.—
Բարիզ	17.00.—
Հռոմ	15.06.50
Տօլար	0.79.32.05
Պրիւքսէլ	4.70.77
Ամստէրտամ	88.57.37
Աւստրիական	4.26.40
Լէվա	64.34.35.—
Մոսկուա	24.95.—
Զուիցերիա	3.47.20